

Forest Stewardship Council®

Сертифікація ланцюга постачання

FSC-STD-40-004 V3-1 UKR

Назва:	Сертифікація ланцюга постачання
Код документа:	FSC-STD-40-004 V3-1
Затверджений:	14 січня 2021 року
Контакти:	FSC International Center Performance and Standards Unit Adenauerallee 134 53113 Bonn, Germany
	 +49-(0)228-36766-0 +49-(0)228-36766-30 performance.standards@fsc.org
<p>© 2021 Forest Stewardship Council, A.C. Усі права захищено. FSC® F000100</p> <p>Жодну частину цього документа, що охороняється законом про авторське право видавця, не може бути відтворено чи скопійовано в будь-якій формі або будь-якими засобами (графічними, електронними або механічними, в тому числі фотокопіюванням, аудіозаписом, зокрема на магнітних носіях, або інформаційно-пошуковими системами) без письмового дозволу видавця.</p> <p>Цей документ є перекладом оригінального документа з англійської мови. У разі виникнення сумнівів або виявлення відмінностей між перекладом та оригінальним документом, версія англійською мовою завжди вважатиметься правильною.</p> <p><i>Примітка.</i> Переклад здійснено за підтримки FSC Україна (Україна, м. Київ, вул. Васильківська, 14, За поверх, офіс 307А, тел.: +380442236845, e-mail: info@fsc.org.ua). FSC Україна не несе жодної відповідальності за можливі збитки через помилки, відхилення або інтерпретації цього перекладу. Оригінальну версію цього документа англійською мовою опубліковано на fsc.org.</p> <p>Друковані копії цього документа не контролюються та використовуються тільки з довідковою метою. Щоб забезпечити роботу саме з останньою версією, будь ласка, використовуйте електронні копії на сайті FSC (fsc.org).</p>	

Forest Stewardship Council (FSC) є незалежною, неприбутковою, неурядовою організацією, що заснована для підтримання екологічно належного, соціально корисного та економічно життєздатного управління лісами світу.

Бачення FSC полягає у тому, що ліси світу мають задовольняти соціальні, екологічні та економічні права й потреби теперішнього покоління без шкоди для майбутніх поколінь.

Вступ

FSC ланцюг постачання (Chain of custody, CoC) – це шлях, яким продукція з лісу (або матеріали, які повторно використовують, від моменту, коли матеріал перероблено) проходить до місця, де цю продукцію продають із FSC заявою та/або завершується її виготовлення і вона отримує маркування FSC. CoC охоплює кожен етап постачання, оброблення, торгівлі та розповсюдження, де перехід до такого етапу ланцюга постачання передбачає зміну власника продукції.

Будь-яка зміна власності у ланцюгу постачання FSC-сертифікованої продукції потребує створення ефективних систем управління ланцюгом постачання на рівні відповідної організації, а також їх верифікації незалежними FSC-акредитованими органами сертифікації, якщо ця організація бажає зробити FSC заяву щодо своєї продукції.

FSC-сертифікацію таких систем управління розроблено з метою забезпечення надійної впевненості щодо того, що продукція, яку продають із FSC заявою, походить із лісів із належним рівнем господарювання, контрольованих джерел, перероблених матеріалів або суміші зазначених вище видів сировини. Отже, FSC-сертифікація CoC сприяє прозорості руху товарів, виготовлених із таких матеріалів, у ланцюгу постачання.

Історія версій

- V1-0** У вересні 2004 р. Рада директорів FSC схвалила початкову версію «FSC STD-40-004 V1-0: FSC стандарт ланцюга постачання для підприємств, що постачають та виготовляють FSC-сертифіковану продукцію».
- V2-0** Значний перегляд стандарту, введено нові поняття, пов'язані з ланцюгом постачання, – «групи продукції» та «кредитна система». Було враховано різноманітні рекомендації трьох технічних зустрічей робочих груп, що були проведені в жовтні 2005 р. – лютому 2007 р., а також внески зацікавлених сторін, які було отримано для реагування на різні громадські проекти. За результатами обговорення підготовлено документ FSC – «FSC-DIS-01013: Розгляд та перегляд FSC стандарту ланцюга постачання». Версію V2-0 було затверджено на 46-му засіданні Ради директорів FSC у листопаді 2007 р.
- V2-1** Незначний перегляд стандарту, запроваджено нові вимоги до FSC ланцюга постачання стосовно зобов'язань утримувачів сертифікатів щодо цінностей FSC, а також гігієни праці й техніки безпеки. Цей документ було затверджено директором із політики FSC 1 жовтня 2011 р.
- V3-0** Значний перегляд стандарту, враховано результати п'яти рішень Генеральної асамблеї FSC 2011 р. (рішення 38, 43, 44, 45 і 46), а також результати досліджень, виконаних на замовлення FSC International, щодо методології міжтериторіальних кредитів, цілісності ланцюгів постачання та вибору найкращого оцінювання доспоживальних матеріалів перероблення у системі FSC. Цю версію документа було затверджено Радою директорів FSC на 73-му засіданні у листопаді 2016 р.
- V3-1** Незначний перегляд стандарту, введено нові основні вимоги FSC ланцюга постачання щодо праці, зроблено доповнення й редакційні виправлення, а також вказівки та інтерпретації, спрямовані на покращення ефективності функціонування стандарту. Цю версію документа було затверджено Радою директорів FSC у січні 2021 р.

Зміст

A. Завдання	5
B. Сфера застосування	5
C. Дата набуття чинності та термін дії	6
D. Посилання	6
ЧАСТИНА I. Загальні вимоги	8
1. Система управління ланцюгом постачання	8
2. Постачання матеріалів	10
3. Поводження з матеріалами	11
4. Записи про FSC матеріали та продукцію	11
5. Торгівля	12
6. Відповідність законодавству про законність походження деревини	14
7. Основні вимоги FSC щодо праці	15
ЧАСТИНА II. Контроль FSC заяв	17
8. Утворення груп продукції з метою контролю FSC заяв	17
9. Трансферна система	18
10. Відсоткова система	19
11. Кредитна система	21
ЧАСТИНА III. Додаткові вимоги	23
12. Вимоги щодо FSC-маркування	23
13. Аутсорсинг	23
ЧАСТИНА IV. Критерії відповідності для індивідуальної, багатолокаційної та групової сертифікації ланцюга постачання	25
14. Критерії відповідності для індивідуальної сертифікації ланцюга постачання	25
15. Критерії відповідності для багатолокаційної сертифікації ланцюга постачання	26
16. Критерії відповідності для групової сертифікації ланцюга постачання	26
Додаток А. Приклади груп продукції (довідковий)	28
Додаток В. Приклади застосування FSC систем контролю (довідковий)	29
Додаток С. Приклади компонентів продукції, які мають бути сертифіковані (нормативний)	31
Додаток D. Самостійне оцінювання основних вимог FSC щодо праці (нормативний)	34
Додаток Е. Терміни та визначення	43

A. Завдання

Завданням цього стандарту є забезпечення мінімальних управлінських та виробничих вимог до ланцюга постачання у межах організації для підтвердження того, що матеріали лісового походження, а також продукція, закуплені, промарковані та продані як FSC-сертифіковані, походять із лісів із належним рівнем господарювання, контрольованих джерел, перероблених матеріалів або суміші зазначених видів сировини, а також законності та точності будь-яких пов'язаних із ними заяв.

B. Сфера застосування

Цей документ є основоположним стандартом для FSC-сертифікації ланцюга постачання, який визначає вимоги до усіх ланцюгів постачання сертифікованих організацій і таких, що подали заявки, щодо постачання, перероблення, маркування та торгівлі продукцією лісового походження як FSC-сертифікованою.

Вставка 1. Щодо кого застосовують FSC-сертифікацію ланцюга постачання?

Якщо йдеться про сертифіковану продукцію із заявою FSC, то має бути непорушений ланцюг організацій, незалежно сертифікованих FSC-акредитованими органами сертифікації, який враховує кожну зміну законної власності на продукт від сертифікованого лісу або пункту перероблення до організації, яка реалізує продукт із FSC заявою, та/або до етапу, на якому здійснюють кінцеве збирання та FSC-маркування. Отже, сертифікацію CoC передбачено для усіх організацій у ланцюгу постачання продукції лісового походження, які мають право власності на сертифіковану продукцію і здійснюють принаймні один із таких видів діяльності:

- a) продають FSC-сертифіковану продукцію з FSC заявою у торгових документах;
- b) маркують FSC-сертифіковану продукцію;
- c) виробляють або змінюють склад (наприклад, змішують або додають матеріали лісового походження до продукції) чи фізичну цілісність (приміром, перепаковують, перемарковують) продукцію, що продається із FSC заявами;
- d) просувають FSC-сертифіковану продукцію, за винятком готової та FSC-маркованої продукції, які дозволено просувати організаціям, що не є утримувачами сертифікатів (наприклад, організаціям роздрібної торгівлі), відповідно до FSC Trademark Use Guide For Promotional Licence Holders (Посібника з використання товарних знаків FSC для утримувачів промоційних ліцензій).

Примітка. FSC заяви є обов'язковими у випадках, коли такі споживачі бажають використовувати FSC-сертифіковану продукцію як вхідний матеріал для виробництва іншої сертифікованої продукції та/або для її перепродажу як FSC-сертифікованої.

Сертифікація ланцюга постачання не є обов'язковою для організацій, які надають послуги сертифікованим організаціям без передання першим права власності на сертифіковану продукцію, зокрема:

- a) агентів та аукціонних установ, які організують торгівлю сертифікованою продукцією між покупцями і продавцями;
- b) провайдерів логістичних послуг із транспортування та/або тимчасового зберігання чи складування сертифікованої продукції без зміни їхнього складу або фізичної цілісності;
- c) підрядників, що проводять свою діяльність за угодою аутсорсингу відповідно до розділу 13 цього стандарту.

Вставка 2. Які компоненти продукції потребують сертифікації?

Усі компоненти лісового походження, які мають функціональне призначення у продукції, мають відповідати вимогам контролю ланцюга постачання. Компонент має функціональне призначення у випадку, якщо функція продукції порушується через вилучення цього компонента. Компоненти лісового походження, які мають другорядні функції (наприклад, призначені для транспортування, захисту або розподілу), є допустимими як виняток із вимог контролю ланцюга постачання.

Пакування, виготовлене із вхідних матеріалів лісового походження (наприклад, паперу або деревини), вважають елементами, окремими від запакованої продукції. Тобто організація може робити вибір між сертифікацією пакування, продукції або їх обох.

Примітка. Для недеревинної лісової продукції (НДЛП) допустимою є сертифікація лише одного інгредієнта/компонента продукції за умови забезпечення наявності чіткого посилання на сертифікований інгредієнт/компонент на FSC-етикетці та/або пов'язаних заявах.

Цей стандарт складається з чотирьох частин. Частина I та II охоплюють загальні вимоги, які є обов'язковими для усіх утримувачів сертифікатів CoC. Вимоги, зазначені у частинах III та IV, є чинними відповідно до сфери дії конкретного сертифіката.

Усі аспекти цього стандарту вважають нормативними, зокрема сферу дії, дату набуття дії, посилання, терміни та визначення, таблиці, вставки й додатки, якщо не зазначено інше.

C. Дата набуття чинності та термін дії

Дата затвердження	січень 2021 р.
Дата публікації	2 лютого 2021 р.
Дата набуття чинності	1 вересня 2021 р.
Перехідний період	1 вересня 2021 р. – 31 грудня 2022 р.
Термін дії	до заміни або відкликання

Примітка. До завершення перехідного періоду усі утримувачі сертифікатів мають пройти оцінку за цією версією стандарту.

D. Посилання

FSC-STD-40-004 є головним стандартом, який застосовують для сертифікації усіх ланцюгів постачання організацій. Його можна комбінувати з додатковими стандартами відповідно до сфери дії сертифіката організації, як зазначено у табл. А.

Документи, що перелічені як додаткові стандарти, а також інші нормативні документи є доречними для застосування FSC-STD-40-004. Для посилань, де не зазначено дату, потрібно застосовувати останню редакцію процитованого документа (з усіма виправленнями).

FSC-нормативна база СоС

FSC-нормативні документи, які застосовують до всіх утримувачів сертифікатів ланцюга постачання	
FSC-STD-40-004 <i>Сертифікація ланцюга постачання</i> FSC-STD-40-004а <i>Класифікація продукції FSC (доповнення до FSC-STD-40-004)</i> FSC-DIR-40-004 <i>FSC директива щодо сертифікації ланцюга постачання</i> FSC-POL-01-004 <i>Політика щодо асоціації організацій із FSC</i>	
Додаткові нормативні документи (застосовують відповідно до сфери дії сертифіката)	
Діяльність	Застосовні нормативні документи
Груповий або багатолокаційний ланцюг постачання	FSC-STD-40-003 <i>Сертифікація ланцюга постачання з багатьох локацій</i>
Закупівля Контрольованої Деревини	FSC-STD-40-005 <i>Вимоги до постачання FSC Контрольованої деревини</i> FSC-DIR-40-005 <i>FSC директива щодо FSC Контрольованої деревини</i>
Закупівля перероблених матеріалів	FSC-STD-40-007 <i>Стандарт FSC для використання перероблених матеріалів у групах продукції FSC та FSC-сертифікованих проєктах</i>
Використання торгових знаків FSC	FSC-STD-50-001 <i>Вимоги до використання торгових знаків FSC утримувачами сертифікатів</i>

Примітка. Інтерпретація FSC її нормативної бази доступна на вебсайті FSC (fsc.org).

Вставка 3. Вербальні форми висловлення положень (адаптовано з ISO/IEC, частина 2. Правила побудови і формулювання міжнародних стандартів)

«*Має, необхідно, або повинно*» (*shall*): вказує на необхідність суворого дотримання вимог для того, щоб відповідати стандарту.

«*Слід*» (*should*): означає, що з декількох можливостей рекомендують одну, яка є особливо доречною, без згадування або вилучення інших, або що певний напрям дій є кращим, але не обов'язково потрібним. FSC-акредитований орган сертифікації може задовольнити ці вимоги в еквівалентний спосіб, передбачаючи, що задоволення вимог може бути продемонстроване й обґрунтоване.

«*Допускається*» (*may*): вказує на напрямок дій, допустимий у рамках документа.

«*Може*» (*can*): вживають для визначення можливості і здатності, матеріальної, фізичної чи причинової.

ЧАСТИНА I. Загальні вимоги

1. Система управління ланцюгом постачання

1.1. Організація має впроваджувати та підтримувати дієздатність системи управління ланцюгом постачання, адекватно до її розміру та складності, задля забезпечення тривалої відповідності усім застосовним вимогам сертифікації, зокрема:

- a) призначити відповідальну особу від керівництва, яка має повноваження щодо забезпечення відповідності організації усім застосовним вимогам сертифікації;
- b) впровадити та підтримувати дієздатність актуальних і задокументованих процедур, що охоплюють вимоги сертифікації, застосовні до сфери дії сертифіката;
- c) визначити ключовий персонал, відповідальний за впровадження кожної процедури;
- d) провести навчання працівників відповідно до актуальної версії процедур організації з метою забезпечення їхньої компетентності щодо впровадження системи управління ланцюгом постачання;
- e) підтримувати повні та актуальні записи щодо документів, які є доречними з погляду демонстрування відповідності організації усім застосовним вимогам сертифікації. Ці документи мають зберігатися упродовж мінімального періоду у п'ять (5) років. Як мінімум, організація має зберігати, зокрема, такі документи, залежно від сфери дії сертифіката: процедури, списки груп продукції, записи щодо навчання, документи (угоди) купівлі-продажу, записи щодо обліку матеріалів, річні звіти з обліку об'ємів, дозволи на використання торгових знаків, записи постачальників, скарги, документи з аутсорсингу; контроль невідповідної продукції; записи програми перевірки перероблених матеріалів і записи, пов'язані з системою належної перевірки контрольованих матеріалів та FSC Контрольованої деревини.

1.2. Організація має застосовувати критерії відповідності, наведені у Частині IV, щоб визначити її належність до індивідуальної, багатолокаційної або групової сертифікації ланцюга постачання.

1.3. Організація має взяти зобов'язання слідувати цінностям FSC, відповідно до FSC-POL-01-004 *Політика щодо Асоціації організацій із FSC*.

1.4. Організація має дотримуватися безпеки та гігієни праці, зокрема має призначити представника, відповідального за безпеку та гігієну праці, розробити та впровадити процедури, адекватні її розміру та складності, і тренувати свій персонал у сфері безпеки та гігієни праці.

Примітка. Інші сертифікації та правозастосування місцевого законодавства у сфері безпеки та гігієни праці, що охоплюють елементи, висвітлені у пункті 1.4, дозволено використовувати як докази відповідності цій вимозі (тобто, допускається вважати організацію такою, що автоматично відповідає вимогам пункту 1.4).

1.5. Організація має прийняти ¹ та впровадити програмну заяву (policy statement) або заяви, які охоплюють основні вимоги FSC щодо праці. Програмні заяви мають бути доступні зацікавленим сторонам (тобто зацікавленим сторонам, та сторонам, інтереси яких зачеплено) та органу сертифікації організації.

---

¹ Має розробити нову політику або використовувати чинну.

- 1.6. Організація має підтримувати в актуальному стані самостійне оцінювання (самооцінювання), в якому потрібно описувати, як організація застосовує основні вимоги FSC щодо праці у своїй діяльності. Самостійне оцінювання подають органу сертифікації організації.
- 1.7. Організація має забезпечити адекватний розгляд скарг, пов'язаних із відповідністю організації застосовним вимогам відповідно до сфери дії сертифіката ланцюга постачання організації, враховуючи таке:
- a) визнавати перед скаржниками отримання скарг упродовж двох (2) тижнів із моменту отримання скарги;
  - b) розглядати скаргу та деталізувати запропоновані дії у відповідь на скаргу впродовж трьох (3) місяців; довести до відома скаржнику та органу сертифікації організації, якщо потрібно більше часу для завершення розгляду;
  - c) вдаватися до належних дій щодо скарг і будь-яких недоліків, виявлених у процесах, що впливають на відповідність вимогам сертифікації;
  - d) повідомляти скаржника та орган сертифікації організації, коли скаргу вважатимуть такою, щодо якої успішно вжито належних заходів і яку закрито.
- 1.8. Організація має використовувати розроблені процедури щодо забезпечення ідентифікації і контролю невідповідної продукції для унеможливлення її ненавмисного продажу та доставлення із FSC заявою. Якщо невідповідну продукцію було виявлено після того, як її було доставлено, організація має вдатися до таких дій:
- a) повідомити свій орган сертифікації та усіх пов'язаних безпосередніх клієнтів у письмовій формі впродовж п'яти робочих днів про виявлення невідповідної продукції, а також зберігати записи цієї дії;
  - b) проаналізувати причини виникнення невідповідної продукції та вжити заходів щодо запобігання її повторному виникненню;
  - c) співпрацювати зі своїм органом сертифікації, щоб дати змогу органу сертифікації підтвердити факт того, що було вжито належні заходи для виправлення невідповідності.
- 1.9. Організація має підтримувати перевірку трансакцій, яка здійснюється її органом сертифікації та Assurance Services International (ASI), шляхом надання зразків даних FSC трансакцій на вимогу органу сертифікації.

Примітка. Інформація щодо цін не входить до переліку даних, розкриття яких передбачено під час перевірки трансакцій.

- 1.10. Організація має підтримувати перевірки структури волокон, що проводяться її органом сертифікації та ASI, шляхом надання за запитом для перевірки дослідних зразків та зразків матеріалів і виробів, а також інформації про видовий склад.
- 1.11. Організація може продемонструвати відповідність іншим схемам сертифікації як доказ відповідності Розділу 7 Основних вимог FSC щодо праці.

Примітка. FSC International здійснить перегляд сумісності таких схем з Основними вимогами FSC щодо праці та їх відповідність вимогам Розділу 7.

2. Постачання матеріалів

- 2.1. Організація має підтримувати актуальну інформацію щодо усіх постачальників, які постачають матеріали, що використовуються для груп продукції FSC, зокрема назви, код сертифікації (якщо застосовно) та отримані матеріали.
- 2.2. Із метою підтвердження будь-яких змін, які можуть вплинути на доступність і справжність отриманої продукції, організація має регулярно перевіряти дійсність і сферу дії груп продукції у сертифікатах її активних FSC-сертифікованих постачальників через базу даних FSC-сертифікатів (info.fsc.org).

Примітка. Для інших FSC-платформ, синхронізованих із базою даних FSC-сертифікатів (наприклад, порталу торгових знаків), допускають підтвердження відповідності організації цій вимозі шляхом надсилання автоматичних повідомлень організації у випадку зміни сфери дії сертифіката її постачальників.

- 2.3. Організація має перевіряти торгові та супровідні документи постачальника для підтвердження того, що:
- a) отриманий тип матеріалу та кількісні показники відповідають наведеним у отриманій документації;
  - b) FSC заява є точно визначеною;
  - c) є посилання на код FSC ланцюга постачання постачальника або FSC Контрольованої деревини для матеріалу, отриманого з FSC заявами.
- 2.4. Організація має пересвідчитися, що у FSC групах продукції використовують лише придатні вхідні матеріали і коректні категорії матеріалів, які зазначено у табл. В.

Таблиця В

Придатні вхідні матеріали згідно з FSC заявою, зазначеною для вихідних матеріалів групи продукції

FSC вихідна заява, зазначена для групи продукції ²	Придатні вхідні матеріали
FSC 100 %	FSC 100 %
FSC Mix x % / FSC Mix Credit	FSC 100 %, FSC Суміш x %, FSC Суміш Кредит, FSC Вторинне x %, FSC Вторинне Кредит, контрольований матеріал, FSC Контрольована деревина, доспоживальний перероблений матеріал, післяспоживальний перероблений матеріал
FSC Recycled x % / FSC Recycled Credit	FSC Вторинне x %, FSC Вторинне Кредит, доспоживальний перероблений матеріал, післяспоживальний перероблений матеріал
FSC Controlled Wood	FSC 100 %, FSC Суміш x %, FSC Суміш Кредит, контрольований матеріал, Контрольована деревина

² *Примітка до перекладу.* В тексті стандарту назви FSC заяв наведено англійською мовою (наприклад, заява FSC Controlled Wood), відповідно до того, як вони зазначені в торгових та супровідних документах. Якщо мова йде про матеріал, то використовуються назви українською (наприклад, FSC Контрольована деревина, FSC Суміш).

- 2.5. Організації, які отримують не FSC-сертифіковані перероблені матеріали для використання у FSC групах продукції, мають відповідати вимогам FSC-STD-40-007.
- 2.6. Організації, які отримують не FSC-сертифікований первинний матеріал для використання у FSC групах продукції як контрольований матеріал, мають відповідати вимогам FSC-STD-40-005.
- 2.7. Організації, які переробляють матеріали первинного або вторинного оброблення на їхньому місці розташування, можуть класифікувати ці матеріали як такі, що належать до такої самої або нижчої категорії матеріалів, як і вхідний матеріал, з якого їх було отримано. Матеріали, отримані шляхом вторинного оброблення, також допускається класифікувати як доспоживальний перероблений матеріал, за винятком матеріалів, які утилізуються у процесі виробництва, але можуть бути використані повторно на місці розташування організації шляхом вбудовування їх у той самий процес виробництва, у процесі якого їх було створено.
- 2.8. Організація має право класифікувати матеріал, що зберігається на складі на момент проведення основного аудиту органом сертифікації, і матеріал, отриманий між датою основного аудиту й датою видання сертифіката CoC організації, як придатний вхідний матеріал, якщо організація може продемонструвати органу сертифікації, що ці матеріали відповідають вимогам FSC щодо постачання матеріалу.

3. Поводження з матеріалами

- 3.1. У випадках, якщо є ризик потрапляння неприйнятних вхідних матеріалів до груп продукції FSC, організація має застосувати один або більше із наведених нижче методів:
  - a) фізичне розділення матеріалів;
  - b) розділення матеріалів у часі;
  - c) ідентифікація матеріалів.

4. Записи про FSC матеріали та продукцію

- 4.1. Для кожної групи продукції або замовлення на виробництво продукції організація має визначити основні етапи перероблення, що передбачають зміну об'єму або ваги матеріалу, та наводити конверсійні коефіцієнти (коефіцієнти переведення, коефіцієнти виходу) для кожного кроку оброблення, або, якщо це неможливо, для всіх кроків оброблення загалом. Організація має мати методику послідовного обчислення конверсійних коефіцієнтів та підтримувати їх в актуальному стані.

Примітка. Організації, які виробляють продукцію на замовлення, не зобов'язані точно зазначати конверсійні коефіцієнти до виготовлення продукції, але вони мають підтримувати виробничі записи, які дають змогу розрахувати конверсійні коефіцієнти.

- 4.2. Організація має підтримувати актуальні записи (наприклад, електронні таблиці, програмне забезпечення з контролю виробництва) щодо матеріалів і продукції, що перебувають у сфері дії FSC-сертифіката, як-от:
  - a) вхідні матеріали: номер документа постачальника про продаж, дата, кількісні показники та категорія матеріалу, зокрема відсоток або кредитна заява (якщо застосовні);

- b) вихідні матеріали: номер торгового документа, дата, опис продукції, кількісні показники, FSC заява та застосовний період заяви або замовлення на виробництво продукції;
- c) розрахунок FSC відсотка та FSC кредитного рахунку.

4.3. Організації, які сертифіковані за схемою FSC та іншими лісовими сертифікаційними схемами і мають вхідні та вихідні матеріали, що водночас можуть бути заявлені за цими схемами, мають підтвердити, що кількість продукції не зазнає неналежного кількарязового обліку (врахування).

Примітка. Це може бути зроблено шляхом створення єдиного облікового запису для цих матеріалів, який чітко визначатиме кількість матеріалів і продукції, а також відповідних сертифікаційних заяв, застосованих до вихідної продукції. Якщо це неможливо, організації слід забезпечити для органу сертифікації можливість оцінювання цієї вимоги іншими засобами.

4.4. Організація має готувати річні звіти з обліку об'ємів (у одиницях виміру, які зазвичай застосовує організація), що охоплюють часовий проміжок від завершення попереднього періоду звітності і демонструють, що обсяги вихідної продукції, які продають із FSC заявою, є сумісними з обсягами вхідних матеріалів, будь-якою проведеною інвентаризацією, пов'язаними із ними вихідними заявами, а також конверсійним (-ими) коефіцієнтом (-ами) за групами продукції.

Примітка. Для організацій, які виробляють продукцію на замовлення (наприклад, деревообробники, будівельні підрядники, будівельні компанії), допустимим є подання щорічних FSC звітів як огляду замовлень на виробництво продукції або будівельних проєктів, замість групування за групами продукції.

5. Торгівля

5.1. Організація має пересвідчитися, що торгові документи (фізичні або електронні), які видають для продукції, що продається із FSC заявами, містять таку інформацію:

- a) назву та контактні дані організації;
- b) інформацію для ідентифікування клієнта – ім'я та адресу (за винятком реалізації кінцевим споживачем);
- c) дату видання документа;
- d) назву або опис продукції;
- e) кількість проданої продукції;
- f) код FSC-сертифіката організації, пов'язаний із FSC-сертифікованою продукцією та/або код FSC Контрольованої деревини, пов'язаний із продукцією з FSC Контрольованої деревини;
- g) чітку індикацію FSC заяви для кожної одиниці продукції або для загальної кількості продукції, відповідно до табл. С.

Придатні FSC заяви для вихідної продукції згідно з кожною FSC системою контролю

FSC вихідна заява, наведена для групи продукції	FSC системи контролю		
	Трансферна система	Відсоткова система	Кредитна система
FSC 100 %	✓	Н/З	Н/З
FSC Mix x %	✓	✓	Н/З
FSC Recycled x %	✓	✓	Н/З
FSC Mix Credit	✓	Н/З	✓
FSC Recycled Credit	✓	Н/З	✓
FSC Controlled Wood	✓	✓ (див. пункт 5.9)	✓ (див. пункти 5.9 і 11.10)

5.2. Організації у кінці ланцюга постачання, що здійснюють продаж готової та промаркованої FSC продукції (наприклад, установи роздрібної торгівлі, видавці), допускається не наводити відсоткову або кредитну інформацію у торгових документах (наприклад, використовуючи винятково заяву FSC Mix замість FSC Mix 70 % або FSC Mix Credit). У такому разі ця інформація втрачається, і наступним організаціям у ланцюгу постачання не дозволено використовувати або відновлювати відсоткову або кредитну інформацію, пов'язану з цією продукцією.

5.3. Якщо торгові документи, видані організацією, не долучають при постачанні продукції, і ця інформація є актуальною для клієнта для ідентифікації продукції як FSC-сертифікованої, пов'язана супровідна документація має містити ту саму інформацію, яка зазначена в пункті 5.1, а також посилання, що пов'язує її з торговими документами.

5.4. Організація має гарантувати, що продукція, яку продають із заявами FSC 100 %, FSC Mix, або FSC Recycled на торгових документах, не має містити будь-якого маркування інших схем лісової сертифікації.

Примітка. Для FSC-сертифікованої продукції допускається одночасно мати заяву FSC і заяву інших схем лісової сертифікації в торгових супровідних документах, навіть якщо продукт має FSC-маркування.

5.5. Організації є допустимим ідентифікувати продукцію, виготовлену винятково з вхідних матеріалів, що походять від малих або комунальних виробників, додаючи таку заяву до торгових документів: «Від малих або комунальних лісових виробників». Цю заяву можуть передавати вздовж ланцюга постачання утримувачі сертифікатів.

5.6. Організації можуть продавати продукцію із заявою FSC Controlled Wood у торгових і супровідних документах, тільки якщо така продукція є сировиною або напівфабрикатами і їхній одержувач є FSC-сертифікованим.

5.7. Якщо організація не має змоги додати FSC заяву та/або код сертифіката до торгових або супровідних документів (або і те, і те), необхідну інформацію мають надавати споживачеві у вигляді додаткової документації (наприклад, додаткових листів). У такому разі організація має отримати дозвіл на впровадження додаткової документації від її органу сертифікації відповідно до таких критеріїв:

- a) має існувати прозора інформація, що пов'язує додаткову документацію з торговими або супровідними документами;
- b) не має бути ризику неправильної інтерпретації споживачем на основі додаткової документації того, яка продукція є FSC-сертифікованою, а яка ні;
- c) у випадках, якщо торгові документи містять декілька продуктів із різними FSC заявами, для кожного продукту має бути перехресне посилання на пов'язану FSC заяву, наведену у додатковій документації.

5.8. Організації, які здійснюють постачання виробленої на замовлення FSC продукції (наприклад, деревообробники, будівельні підрядники, будівельні компанії), які не перелічують FSC-сертифіковану продукцію у документах про продаж, попри вимоги пункту 5.1, можуть використовувати додаткові документи до документів про продаж, виданих для надання будівельних або інших пов'язаних послуг. Додатковий документ має містити:

- a) інформацію у вигляді посилань, достатню для того, щоб пов'язати рахунок-фактуру на надання послуги і додатковий документ;
- b) перелік FSC-сертифікованих компонентів, які були використані, із зазначенням відповідних кількісних показників і FSC заяв;
- c) код сертифіката організації.

5.9. Організації можуть приймати рішення щодо зниження вихідної FSC заяви, як показано на рис. А. FSC-маркування має відповідати FSC заяві в торгових документах, за винятком випадку роздрібного продажу готової і маркованої продукції кінцевим споживачам відповідними організаціями.

Примітка. Продукція, яка на 100 % виготовлена з перероблених матеріалів, може мати винятково заяву FSC Recycled.

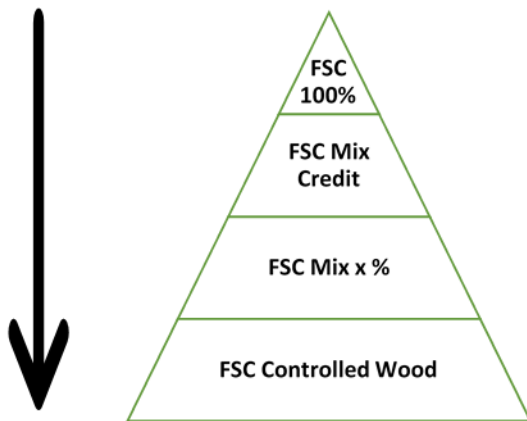

Рис. А. Правила зниження FSC вихідних заяв

6. Відповідність законодавству про законність походження деревини

- 6.1. Організація має пересвідчитись, що її FSC-сертифікована продукція та продукція із контрольованої деревини або лісоматеріалів відповідає усьому застосовному законодавству щодо законності лісопродукції. Як мінімум, організація має:

- a) мати чинні процедури для забезпечення відповідності імпорту та/або експорту й комерціалізації FSC-сертифікованої й контрольованої деревини організацією FSC-сертифікованої продукції усім застосовним торговельним та митним законам³ (якщо організація експортує/імпортує FSC продукцію);
- b) на вимогу вчасно збирати та надавати інформацію щодо видів (загальноживані та наукові назви) та країни заготівлі (або точніші деталі місць заготівлі, якщо цього вимагає законодавство) для безпосередніх клієнтів та/або будь-яких FSC-сертифікованих організацій, наступних у ланцюгу постачання, які потребують цієї інформації, щоб відповідати вимогам законодавства щодо законності лісопродукції. Допускають погодження між організацією та суб'єктом, який звернувся із запитом, форми та частоти надання цієї інформації, доки інформація є точною і може бути правильно пов'язана з кожним матеріалом, що постачається як FSC-сертифікований або як FSC Controlled Wood.

Примітка. Інформація про субнаціональні регіони або заготівельні концесії потрібна там, де ризик незаконної заготівлі деревини в країні чи субнаціональному регіоні різниться між заготівельними концесіями. Будь-яку домовленість, що надає право заготівлі деревини на визначеній території, вважають заготівельною концесією.

Примітка. Якщо організація не володіє запитаною інформацією щодо видів і країни походження, запит мають передавати попереднім постачальникам, доки ця інформація не буде отримано.

- c) навести докази відповідності чинному торговельному та митному законодавству;
- d) упевнитися, що FSC-сертифіковану продукцію, яка містить доспоживальну перероблену деревину (за винятком переробленого паперу), продають компаніям, які розташовані у країнах, де застосовують законодавство щодо законності лісопродукції, **які або:**
  - i. лише містять матеріали з доспоживальної переробленої деревини, що відповідають вимогам FSC Контрольованої деревини відповідно до FSC-STD-40-005; або
  - ii. інформують своїх клієнтів про наявність доспоживальної переробленої деревини у цій продукції та підтримують їхню систему належної перевірки, як вимагає застосовне законодавством щодо законності лісопродукції.

Примітка. Організації, які враховують вищенаведену опцію d (i), можуть застосовувати вимоги щодо побічної продукції, наведені у FSC-STD-40-005.

---

³ Торговельне та митне законодавство регламентує, зокрема, але не обмежується:

- заборони, квоти та інші обмеження на експорт продукції з деревини (наприклад, заборону щодо експорту необробленої деревини або пиломатеріалів);
- вимоги до ліцензій на експорт деревини та виробів із неї;
- офіційні дозволи, які можуть вимагати суб'єкти, що експортують деревину та лісопродукцію;
- податки та збори, які застосовують при експорті продукції з деревини.

7. Основні вимоги FSC щодо праці ⁴

7.1. Застосовуючи основні вимоги FSC щодо праці, організація має належно враховувати права та обов'язки, встановлені національним законодавством, водночас досягаючи цілей, сформульованих у вимогах.

7.2. Організація не має використовувати дитячу працю.

7.2.1. Організація не має наймати працівників, які не досягли 15-річного віку або мінімального віку, встановленого національним або місцевим законодавством чи нормативними актами, залежно від того, який вік є вищим, крім випадків, зазначених у пункті 7.2.2.

7.2.2. У країнах, де національне законодавство або нормативні акти дозволяють працевлаштування осіб віком від 13 до 15 років на легких видах робіт, таке працевлаштування не має перешкоджати навчанню у школі та не має шкодити їхньому здоров'ю та розвитку. Зокрема там, де на дітей поширюється дія законів про обов'язкову освіту, вони мають працювати лише поза часом, відведеним для занять у школі, упродовж звичайного денного робочого часу.

7.2.3. Жодну особу, яка не досягла 18-річного віку, не мають залучати до небезпечних або важких робіт, окрім випадків, коли це відбувається з навчальною метою відповідно до затверджених національних нормативно-правових актів.

7.2.4. Організація має заборонити найгірші форми дитячої праці.

7.3. Організація має ліквідувати всі форми примусової та обов'язкової праці.

7.3.1. Трудові відносини є добровільними та ґрунтуються на взаємній згоді, без загрози покарання.

7.3.2. Не має бути доказів будь-яких практик, що свідчать про примусову або обов'язкову працю, зокрема, але не лише:

- фізичне або сексуальне насильство;
- підневільна/кабальна праця;
- утримання заробітної плати, у тому числі сплати винагороди (комісійних) за працевлаштування та/або внесення застави для допуску до роботи;
- обмеження свободи пересування;
- вилучення паспорта та документів, що посвідчують особу;
- погрожування донести органам влади.

7.4. Організація має забезпечити недискримінаційні умови у сфері професійної діяльності та рівні можливості обіймати посади.

7.4.1. Практики працевлаштування та можливості обіймати посади не є дискримінаційними.

7.5. Організація має поважати свободу зібрань і чинне право на колективні перемовини.

7.5.1. Працівники мають можливість створювати організації працівників або долучитися до них за власним вибором.

7.5.2. Організація поважає повну свободу організацій працівників розробляти власні статuti та правила.

---

⁴ Джерело: звіт FSC щодо єдиних критеріїв та індикаторів на основі принципів основних конвенцій Міжнародної організації праці (МОП) (2017).

7.5.3. Організація поважає права працівників займатися законною діяльністю, пов'язаною зі створенням організації працівників, приєднанням до неї або наданням їй допомоги, або утримуватися від цього, і не буде дискримінувати чи карати працівників за реалізацію цих прав.

7.5.4. Організація сумлінно веде перемовини із законно створеними організаціями працівників та/або належним чином обраними представниками й докладає усіляких зусиль для укладання колективної угоди.

7.5.5. Мають виконуватися колективні угоди, у разі їх наявності.

ЧАСТИНА II. Контроль FSC заяв

Примітка. Приклади застосування вимог до груп продукції та систем контролю FSC наведено у додатках А і В відповідно.

8. Утворення груп продукції з метою контролю FSC заяв

8.1. Організація має створити групи продукції з метою контролювання вихідних FSC заяв і маркування. Групи продукції мають формуватися за одним або більше видами вихідної продукції, які:

- a) належать до одного й того самого типу продукції відповідно до FSC-STD-40-004a;
- b) контролюються за однаковою системою контролю FSC.

8.2. Застосовують такі додаткові умови для створення груп продукції за відсотковою та/або кредитною системою:

- a) вся продукція має мати один і той самий конверсійний коефіцієнт. Якщо цю умову не виконують, то також допускається її групування у таку саму групу продукції, однак конверсійні коефіцієнти мають застосовувати до відповідної продукції для розрахунку кількості вихідної продукції, яку може бути продано з відсотковими або кредитними FSC заявами;
- b) продукцію має бути виготовлено з однакового вхідного матеріалу (наприклад, соснових пиломатеріалів) або однакового набору вхідних матеріалів (наприклад, група продукції зі шпонованих деревно-стружкових плит, де всю продукцію виготовлена з комбінації деревно-стружкових плит і фанери з еквівалентних видів деревини).

Примітка. Вхідний матеріал та/або види деревини у групах продукції можна замінювати іншим матеріалом та/або видами, за умови їх еквівалентності. Варіювання розміру або форми матеріалу чи продукту дозволено у межах однієї групи продукції. Різні види деревної маси та целюлози розглядають як еквівалентні вхідні матеріали, за винятком первинних і перероблених деревних волокон, які не еквівалентні вхідному матеріалу.

Примітка. Первинні та перероблені деревні волокна можуть бути об'єднані на одному кредитному рахунку для продукції, виготовленої з обох матеріалів (змішані волокна). Однак для 100 % вторинних продуктів кредит FSC має бути взято тільки з перероблених вхідних матеріалів. Те саме стосується продукції зі 100 % первинного волокна, де кредити має бути взято тільки з первинних вхідних матеріалів.

8.3. Організація має підтримувати актуальний список груп продукції із зазначенням для кожної з них:

- a) типу (-ів) вихідної продукції відповідно до FSC-STD-40-004a;
- b) застосованих FSC заяв для вихідної продукції. Організація може також зазначати продукцію, яка відповідає вимогам маркування FSC Small

and Community (Малі та комунальні виробники), якщо бажає зробити цю інформацію відкритою для громадськості у базі даних сертифікатів FSC;

- c) видів (із наведенням наукової та загальнозживаної назви), де інформація про види визначає характеристики продукції.

Вставка 4. Заміна вхідних матеріалів у межах групи продукції (застосовують до всіх систем контролю FSC заяв)

Матеріали та/або деревні види можна розглядати як еквівалентні, якщо їх можна замінити без зміни характеристик вихідної продукції. Такі показники розглядають як зміну характеристик вихідної продукції:

- зміну типу продукції (відповідно до FSC-STD-40-004a); або
- зміну призначення продукції; або
- підвищення ціни продукції (ціну не слід використовувати як єдиний індикатор через можливість її варіювання, зумовленого, наприклад, ринковим попитом, перемовинами щодо цін або обсягами купівлі й продажу; однак її можна використовувати в поєднанні з іншими індикаторами з метою характеризування варіації характеристик вихідної продукції); або
- підвищення класу (сортності) продукції; або
- зміну зовнішнього вигляду продукції (що визначається внутрішніми властивостями матеріалу; друк, фарбування та інші оздоблювальні процеси не застосовні в цьому випадку).

9. Трансферна система

Вставка 5. Застосування трансферної системи

Трансферна система є системою контролю FSC, яка забезпечує найпростіший підхід до визначення вихідної заяви шляхом трансферу заяв вхідних матеріалів FSC безпосередньо на вихідну продукцію. Унаслідок відокремлення непридатних матеріалів забезпечується зв'язок між вхідним і вихідним матеріалами на усіх етапах процесів організації.

Трансферну систему може бути застосовано до усіх типів груп продукції, FSC заяв та видів діяльності.

Для доспоживальної переробленої деревини вихідних заяв не роблять, оскільки її не вважають придатним вхідним матеріалом у трансферній системі.

Примітка. Недеревинна лісова продукція, що має харчове та медичне призначення, є застосовною лише для трансферної системи.

- 9.1. Для кожної групи продукції організація має деталізувати періоди заяв або замовлення на виробництво продукції, для якої має бути зроблено єдину FSC заяву.
- 9.2. Для періодів заяв або замовлень на виробництво продукції, у яких вхідні матеріали належать до однієї категорії матеріалу і мають ідентичну FSC заяву, організація має визначати її як відповідну FSC заяву для вихідної продукції.
- 9.3. Для періодів заяв або замовлень на виробництво продукції, у яких комбінуються вхідні матеріали з різних категорій матеріалу або пов'язані відсоткові заяви, або кредитні заяви, організація має використовувати найнижчу FSC заяву вхідного обсягу як FSC заяву для вихідної продукції, як зазначено у табл. D.

Таблиця D

Можливі комбінації вхідних FSC заяв та результуючих вихідних заяв у разі застосування трансферної системи

Вхідний матеріал	FSC 100 %	FSC Mix Credit	FSC Mix x %	FSC Recycled Credit	FSC Recycled x %	Pre-cons. reclaimed wood	Pre-cons. reclaimed paper	Post-cons. reclaimed wood and paper	FSC Controlled Wood and controlled materials
FSC 100 %	FSC 100 %							FSC Mix 100 %	
FSC Mix Credit		FSC Mix Credit		FSC Mix Credit				FSC Mix Credit	FSC Controlled Wood
FSC Mix x %			FSC Mix x %			FSC заяви не допускаються		FSC Mix x %	
FSC Recycled Credit		FSC Mix Credit		FSC Recycled Credit				FSC Recycled Credit	
FSC Recycled x %					FSC Recycled x %			FSC Recycled x %	
Pre-cons. reclaimed wood						FSC заяви не допускаються			FSC заяви не допускаються
Pre-cons. reclaimed paper									
Post-cons. reclaimed wood and paper	FSC Mix 100 %	FSC Mix Credit	FSC Mix x %	FSC Recycled Credit	FSC Recycled x %			FSC Recycled 100 %	
FSC Controlled Wood and controlled materials			FSC Controlled Wood						FSC Controlled Wood

10. Відсоткова система

Вставка 6. Застосування відсоткової системи

Відсоткова система є FSC системою контролю, яка дає змогу продавати усю вихідну продукцію з відсотковою заявою, що відповідає пропорції заявотвірних вхідних матеріалів упродовж визначеного періоду заяви.

Відсоткову систему застосовують до груп продукції FSC Mix та FSC Recycled на рівні одного або декількох фізичних місць розташування, а також щодо продукції, яка має маркування FSC Small and Community.

Відсоткову систему не можна застосовувати до таких видів діяльності:

- продаж продукції з вихідною заявою FSC 100 %;
- торгівля та кінцева реалізація готової продукції з деревини та паперу (наприклад, торгівці папером);
- торгівля без фізичного володіння;
- торгівля та оброблення недеревинної лісової продукції (НДЛП), за винятком бамбуку та НДЛП, що походять від дерев (наприклад, корок, смола, кора, каучук/латекс).

10.1. Для кожної групи продукції організація має зазначити періоди заяв або замовлення на виробництво продукції, для яких має бути зроблено єдину відсоткову FSC заяву.

10.2. Для вхідних матеріалів FSC Mix і FSC Recycled організація має використовувати відсоткову або кредитну заяву, зазначену в торгових та супровідних документах (або і тих, і тих) постачальника, для визначення кількості заявотвірних вхідних матеріалів.

Примітка. Матеріал, отриманий із кредитною заявою, має бути повністю використаний як заявотвірний вхідний матеріал.

10.3. Організація має обчислювати та записувати FSC % для кожного періоду заяви або замовлення на виробництво продукції, використовуючи таку формулу:

$$\text{FSC \%} = \frac{Q_C}{Q_T} \times 100,$$

де FSC % – FSC відсоток;

Q_C – кількість заявотвірних вхідних матеріалів;

Q_T – загальна кількість вхідних матеріалів лісового походження.

10.4. Якщо відсоткову систему застосовують на рівні декількох фізичних місць розташування, відсоток потрібно розраховувати на основі середнього FSC % вхідних матеріалів, отриманих з усіх місць розташування. Умови для застосування відсоткової системи на рівні декількох фізичних місць розташування є такими:

- a) розрахунок відсотка має бути застосований лише до продукції, в межах однієї і тієї самої групи продукції;
- b) усі місця розташування мають бути в межах сфери дії окремого або багатолокаційного сертифіката з єдиним власником;
- c) усі місця розташування мають бути в межах однієї країни або в Єврозоні;
- d) усі місця розташування мають використовувати одне й те саме інтегроване програмне забезпечення системи управління проектами;
- e) у кожного місця розташування, яке бере участь у розрахунку міжлокаційного відсотка, має відсоток FSC (FSC %), щонайменше, на рівні 50 %.

10.5. Для кожної групи продукції організація має обчислювати FSC % на основі:

- a) вхідних матеріалів до одного й того самого періоду заяви або замовлення на виробництво продукції (окремий відсоток); або
- b) вхідних матеріалів до певної кількості попередніх періодів заяв (ковзний середній відсоток).

10.6. Період часу, упродовж якого розраховують вхідний відсоток, не має перевищувати 12 місяців, якщо інше не зумовлено характером бізнесу і не затверджено FSC-акредитованим органом сертифікації.

10.7. Для організацій, які використовують метод окремого відсотка, допускається застосовувати інформацію щодо обчисленого FSC % у FSC заявах щодо вихідної продукції, виготовленої упродовж того самого періоду заяви/замовлення на виробництво продукції у такому періоді заяви.

10.8. Організації, які використовують метод ковзного середнього відсотка, мають застосовувати інформацію щодо обчисленого FSC % на основі певної кількості попередніх періодів заяви у FSC заявах щодо вихідної продукції, виготовленої у такому періоді заяви.

- 10.9. Організації, які застосовують FSC відсоток у такому періоді заяви згідно з пунктами 10.7 та 10.8, мають упевнитися, що коливання постачання вхідних матеріалів не використовують для збільшення кількості вихідної продукції, яку продають із FSC заявами. Організації мають демонструвати у своїх річних звітах з обліку об'ємів, що кількість продукції, проданої з FSC заявами, відповідає обсягам отриманих заявотвірних вхідних матеріалів та їхнім конверсійним коефіцієнтам упродовж звітного періоду.
- 10.10. Організація може продавати весь обсяг вихідної продукції упродовж періоду заяви або замовлення на виробництво продукції з відсотковою заявою FSC Mix або FSC Recycled, яка є ідентичною або нижчою за обчислений FSC %.

11. Кредитна система

Вставка 7. Застосування кредитної системи

Кредитна система є системою контролю FSC, яка дає змогу здійснювати продаж частини вихідної продукції з кредитною заявою, що відповідає кількості заявотвірних вхідних матеріалів та застосовному конверсійному коефіцієнту (-ам) (коефіцієнту (-ам) виходу) групи продукції.

Кредитну систему можна використовувати для груп продукції FSC Mix і FSC Recycled на рівні одного або декількох фізичних місць розташування.

Кредитну систему не можна застосовувати для таких видів діяльності:

- продажу продукції з вихідною заявою FSC 100 %;
- торгівлі та кінцевої реалізації готової деревної продукції та паперу (наприклад, торгівці папером);
- торгівлі без фізичного володіння;
- торгівлі та оброблення недеревинної лісової продукції (НДЛП), за винятком бамбуку та НДЛП, що походять від дерев (наприклад, корок, смола, кора, каучук/латекс);
- процесів друку;
- продажу груп продукції, що має маркування та/або заяву FSC Small and Community.

Створення кредитних рахунків

- 11.1. Для кожної групи продукції організація має встановити та підтримувати кредитний рахунок FSC, згідно з яким має записувати додатні та від'ємні зміни FSC кредитів.
- 11.2. Організація має здійснювати підтримку кредитних рахунків вхідних матеріалів або вихідної продукції.
- 11.3. Кредитну систему допускається застосовувати на рівні окремого або декількох фізичних місць розташування. Умови для створення централізованих кредитних рахунків, що охоплюють декілька місць розташування, є такими:
- а) кредити мають розподілятися у межах однієї групи продукції;

- b) усі місця розташування мають бути в межах сфери дії окремого або багатолокаційного сертифіката з єдиним власником;
- c) усі місця розташування мають бути в межах однієї країни або в Євразоні;
- d) усі місця розташування мають використовувати одне й те саме інтегроване програмне забезпечення системи управління проектами;
- e) кожне місце розташування, що бере участь у міжлокаційному кредитному рахунку, має привносити щонайменше 10 % вхідних кредитів, що використовуються на місці упродовж 12-місячного періоду.

Адміністрування кредитних рахунків

11.4. Для вхідних матеріалів FSC Mix та/або FSC Recycled організація має використовувати відсоткову або кредитну заяву, зазначену на документах постачальника, з метою визначення кількості заявотвірних вхідних матеріалів.

Примітка. Матеріал, отриманий із кредитною заявою, має бути повністю використаний як заявотвірний вхідний матеріал.

11.5. У разі застосування кредитної системи до збірної деревинної продукції, де комбінують вхідні матеріали різної якості, високоякісні компоненти, які постачають у вигляді контрольованого матеріалу або FSC Контрольованої деревини, не мають становити більше ніж 30 % складу групи продукції (за об'ємом або вагою). У контексті викладеного у цьому пункті, якість визначають за такими критеріями:

- a) усі види продукції, виготовлені з тріски та деревинних часток, вважають такими, що мають однакову якість;
- b) компоненти з масивної деревини вважають такими, що мають вищу якість, аніж компоненти із тріски та деревинних часток;
- c) масивну деревину твердолистяних деревних порід вважають такою, що має вищу якість, ніж деревина хвойних деревних порід.

11.6. Організація не має акумулювати на кредитному рахунку кількість FSC кредитів більшу, ніж сума FSC кредитів, яку було додано упродовж попередніх 24 місяців. Це означає, що кредити, які не були використані для вихідних заяв упродовж цього періоду, втрачають чинність. FSC кредити понад суму кредитів, доданих на рахунок за попередні 24 місяці, мають бути відняті з кредитного рахунку на початку такого місяця (на 25-й місяць після того, як вони були додані на рахунок).

11.7. Вихідні кредитні кількісні показники визначають шляхом множення кількісних показників вхідного матеріалу на застосовний конверсійний коефіцієнт (-и), зазначений для кожного компонента групи продукції.

Продаж вихідної продукції з кредитними заявами

11.8. Коли здійснюється продаж продукції з кредитними заявами FSC Mix або FSC Recycled, організація має конвертувати кількість вхідних матеріалів у кредити згідно з пунктом 11.7 та відняти їх із FSC-кредитного рахунку.

11.9. Організація має здійснювати продаж продукції з FSC кредитними заявами лише у разі наявності доступних кредитів на відповідному кредитному рахунку.

- 11.10. Допускається постачання організацією частини від загальної кількості вихідної продукції, яку не було продано як FSC Mix Credit або FSC Controlled Wood, на основі відповідного кредитного рахунку FSC Controlled Wood.

Примітка. Кредитні рахунки FSC Controlled Wood є необов'язковими у випадку, якщо рахунок FSC Mix Credit охоплює усю продукцію організації.

ЧАСТИНА III. Додаткові вимоги

12. Вимоги щодо FSC-маркування

- 12.1. Допустимим є застосування організацією FSC-маркування на FSC-сертифікованій продукції, із дотриманням вимог, зазначених у FSC-STD-50-001. Тип FSC-маркування завжди має відповідати FSC заяві, зробленій на угодах з продажу, як зазначено у табл. Е.

Таблиця Е

FSC заяви та відповідне FSC-маркування

FSC заяви щодо вихідної продукції	FSC-маркування
FSC 100 %	FSC 100 %
FSC Mix відсоток не менш як 70 %	FSC Суміш
FSC Mix Credit	FSC Суміш
FSC Recycled wood - відсоток не менше 70 % післяспоживальної переробки	FSC Вторинне
FSC Recycled paper - без застосування граничних значень	FSC Вторинне
FSC Recycled Credit	FSC Вторинне

- 12.2. Просування за допомогою торгових знаків FSC допускається лише для продукції, яка є придатною для FSC-маркування.
- 12.3. Продукція, виготовлена винятково з вхідних матеріалів від малих та/або комунальних виробників, є придатною для нанесення маркування FSC Small and Community.

13. Аутсорсинг

- 13.1. Організація може передати підрядникам на аутсорсинг види робіт, що входять до сфери дії її сертифіката ланцюга постачання, як тим, що мають, так і тим, що не мають сертифікат ланцюга постачання.

Примітка. Домовленості організації щодо аутсорсингу (зовнішнього підряду) є предметом аналізу ризику, що його проводить орган сертифікації, і відбору зразків – для потреб польового аудиту.

- 13.2. Діяльність, яка є предметом угоди з аутсорсингу, є такою, що входить до сфери дії сертифіката ланцюга постачання організації, а саме – закупівля, оброблення, зберігання, маркування та виставлення рахунків-фактур за продукцію.

Примітка. Місця розташування сховищ є винятком з угод із аутсорсингу, де вони становлять місця зупинок як частину діяльності з транспортування або логістики. Втім, якщо організація наймає постачальника послуг зі зберігання товарів, які ще не були реалізовані клієнтам (кінцевим споживачам), це вважають розширенням місця розташування сховища організації, що є предметом угоди з аутсорсингу.

- 13.3. Перш ніж залучити на аутсорсинг нового підрядника, організація має поінформувати її орган сертифікації про аутсорсинг, назву та контактні дані підрядника.
- 13.4. Організація має укласти угоду з аутсорсингу з кожним не FSC-сертифікованим підрядником, зазначаючи, що підрядник має, як мінімум:
- a) відповідати усім застосовним вимогам сертифікації та процедурам організації, пов'язаним з аутсорсингом;
  - b) не здійснювати несанкціоноване використання торгових знаків FSC (наприклад, на продукції або вебсайті підрядника);
  - c) не вдаватися до подальшого аутсорсингу будь-яких операцій з оброблення;
  - d) визнавати право органу сертифікації організації на проведення аудиту підрядника;
  - e) повідомляти організацію упродовж 10 робочих днів у разі внесення підрядника до списку організацій, які відокремлені від FSC, відповідно до FSC-POL-01-004, і, отже, надалі не придатні для надання послуг із аутсорсингу FSC-сертифікованим організаціям.
- 13.5. Організація має надати задокументовані процедури своєму несертифікованому за схемою FSC підряднику (-ам), які забезпечують такі умови:
- a) матеріал, що перебуває у відповідальності підрядника, не мають змішувати з будь-яким іншим матеріалом або забруднювати під час аутсорсингу;
  - b) підрядник має зберігати записи вхідних матеріалів, вихідної продукції та супровідну документацію, пов'язану з усім матеріалом, що підпадає під угоду з аутсорсингу;
  - c) якщо підрядник застосовує FSC-маркування до продукції від імені організації, підрядник має маркувати винятково придатну продукцію, виготовлену згідно з угодою з аутсорсингу.
- 13.6. Організація має зберігати законну власність на усі матеріали упродовж аутсорсингу.
- Примітка.* Від організації не вимагають повторного отримання фізичного володіння продукцією після аутсорсингу (наприклад, допускається безпосереднє доставлення продукції від підрядника до клієнтів організації).
- 13.7. Організація має ідентифікувати торгові або супровідні документи, які направляють на аутсорсинг, дотримуючись вимог, зазначених у пункті 5.1. Підрядники не зобов'язані ідентифікувати рахунки-фактури матеріалів після здійснення аутсорсингу.
- 13.8. Організація може діяти як FSC-сертифікований підрядник, що надає послуги іншим організаціям-наймачам. У такому разі організація має внести діяльність із надання послуг аутсорсингу до сфери дії свого FSC-сертифіката, забезпечуючи відповідність усім застосовним сертифікаційним вимогам.
- 13.9. FSC-сертифікований підрядник має зберігати у себе копії торгових документів постачальника (-ів), який здійснює постачання продукції, і, якщо це інша організація, від постачальника (-ів), які здійснюють виставлення рахунку. Така копія має містити інформацію, достатню для пов'язування одне з одним рахунку (-ів) та відповідної товаро-транспортної документації.

Примітка. Інформацію щодо цін можна не розкривати.

13.10. Якщо організація надає FSC-сертифіковані аутсорсингові послуги не FSC-сертифікованим організаціям-наймачам, прийнятною є купівля сировини організацією-наймачем для процесу, який є предметом аутсорсингу. Щоб упевнитися у непорушенні ланцюга постачання, матеріал потрібно транспортувати безпосередньо від FSC-сертифікованого постачальника до організації (тобто несертифіковані організації-наймачі не мають набувати фізичного володіння матеріалами до початку робіт з аутсорсингу). Вихідна продукція має бути завершеною, з FSC-маркуванням, із зазначенням назви, етикетки або іншої ідентифікаційної інформації найманої організації.

ЧАСТИНА IV. Критерії відповідності для індивідуальної, багатолокаційної та групової сертифікації ланцюга постачання

14. Критерії відповідності для індивідуальної сертифікації ланцюга постачання

14.1. Організація є відповідною для індивідуальної сертифікації ланцюга постачання, якщо сфера дії її сертифіката охоплює одне або декілька (два або більше) місць розташування, які відповідають таким критеріям:

- a) одне місце розташування у сфері дії індивідуального сертифіката ланцюга постачання:
  - i. діє як утримувач сертифіката;
  - ii. є відповідальним за виставлення рахунків-фактур зовнішнім клієнтам щодо сертифікованих і несертифікованих матеріалів або продукції, що входять до сфери дії сертифіката;
  - iii. контролює використання торгових знаків FSC;
- b) усі місця розташування у сфері дії індивідуального сертифіката ланцюга постачання:
  - i. діють у рамках однієї форми власності;
  - ii. управляються під безпосереднім контролем утримувача сертифіката;
  - iii. перебувають у ексклюзивних ділових відносинах одне з одним щодо вихідних матеріалів, які підпадають під сферу дії сертифіката;
  - iv. розміщені в одній країні.

14.2. Для індивідуальної сертифікації ланцюга постачання усі місця розташування, віднесені до сфери дії сертифіката, мають відповідати усім застосовним вимогам сертифікації, наведеним у FSC-STD-40-004. Вимоги, наведені у FSC-STD-40-003, не застосовують.

Примітка. За цим сценарієм усі застосовні вимоги сертифікації, що визначені у FSC-STD-40-004, має оцінювати орган сертифікації на усіх місцях розташування у сфері дії сертифіката під час проведення кожного аудиту (тобто вибірковість не застосовують).

15. Критерії відповідності для багатолокаційної сертифікації ланцюга постачання

15.1. Організація є відповідною для багатолокаційної сертифікації, якщо сфера дії сертифіката охоплює дві або більше локації або юридичні особи (названі у FSC-STD-40-003 локаціями-учасниками), які відповідають таким критеріям:

- a) усі локації-учасники та організація–утримувач сертифіката мають одного власника; **або**
- b) усі локації-учасники:
  - i. мають законні та/або довготривалі відносини з організацією; **та**
  - ii. мають спільні операційні процедури (наприклад, однакові методи виробництва, специфікації продукції, інтегроване програмне забезпечення системи управління проектами); **та**
  - iii. є предметом центрально адміністрованої та контрольованої системи управління, яка має повноваження та відповідальність, крім тих, які стосуються винятково сертифікації, враховуючи принаймні один із наведених нижче елементів:
    - функція централізованих закупівлі або продажу лісової продукції;
    - діяльність під одним брендом (наприклад, франшиза, роздрібна торгівля).

15.2. Згідно з вимогами пункту 15.1, такі організації є невідповідними для багатолокаційної сертифікації ланцюга постачання:

- a) організації, які не мають повноважень щодо допущення або вилучення локацій-учасників зі сфери дії сертифіката;
- b) асоціації;
- c) некомерційні організації, які мають комерційних членів.

15.3. Для багатолокаційної сертифікації ланцюга постачання усі локації-учасники, віднесені до сфери дії сертифіката, мають відповідати усім застосовним вимогам сертифікації, наведеним у FSC-STD-40-004 та FSC-STD-40-003.

Примітка. Багатолокаційні сертифікати ланцюга постачання оцінює орган сертифікації на основі визначеної вибіркової методики, як зазначено у FSC-STD-20-011.

16. Критерії відповідності для групової сертифікації ланцюга постачання

16.1. Груповий сертифікат ланцюга постачання може бути виданий двом або більше незалежним юридичним особам (локаціям-учасникам, згідно з FSC-STD-40-003) у межах сфери дії сертифіката, якщо виконуються такі критерії відповідності:

- a) кожна локація-учасник має підпадати під визначення «малої», а саме мати:
  - i. не більше ніж 15 найманих працівників (у еквіваленті повної зайнятості); **або**

- ii. не більше ніж 25 найманих працівників (у еквіваленті повної зайнятості) та максимальний щорічний оборот у розмірі 1 мільйона доларів США.

Примітка. Критерій щорічного обороту є застосовним лише до організацій, які здійснюють комерційну діяльність. Загальний річний оборот некомерційних організацій обчислюють на основі продажу продукції лісового походження, а не на основі доходів від усіх товарів та послуг.

- b) усі локації-учасники мають розташовуватися в одній країні, як і організація–утримувач сертифіката.

Примітка. FSC-PRO-40-003 надає повноваження національним офісам FSC визначати специфічні національні критерії відповідності для групової сертифікації ланцюга постачання. Національні критерії відповідності, затверджені FSC, замінюють собою наведені вище у пункті 16.1 а) та публікуються на веб-сайті FSC (у FSC-PRO-40-003а).

16.2. Для групової сертифікації ланцюга постачання усі локації-учасники, віднесені до сфери дії сертифіката, мають відповідати усім застосовним вимогам сертифікації, наведеним у FSC-STD-40-004 та FSC-STD-40-003.

Примітка. Групові сертифікати ланцюга постачання оцінює орган сертифікації на основі визначеної вибіркової методики, як зазначено у FSC-STD-20-011.

Таблиця F

Порівняння вимог для індивідуальної, багатолокаційної та групової сертифікації ланцюга постачання

Показник	Індивідуальна	Багатолокаційна	Групова
Усі локації мають діяти в рамках єдиної форми власності	Так	Не обов'язково. Єдина форма власності потрібна у сценарії, наведеному у пункті 15.1 а)	Ні
Локації можуть продавати FSC-сертифіковану продукцію незалежно	Ні. Лише одній локації у межах сфери дії сертифіката дозволено продавати FSC-продукцію споживачам	Так	Так
Усі локації мають бути розміщені в межах однієї країни	Так	Ні	Так
Організація має заснувати центральний офіс для адміністрування сертифіката та внутрішнього моніторингу	Ні	Так	Так
Орган сертифікації може застосовувати вибіркові методи для обрання локацій для оцінювання	Ні. Усі локації в межах сфери дії сертифіката мають проходити щорічний аудит органом сертифікації	Так	Так
Розширення сфери дії сертифіката	Віднесення нових локацій до сфери дії сертифіката підлягає схваленню органом сертифікації	Організація може додавати нові локації до сфери дії сертифіката у будь-який час, у межах лімітів росту, встановлених органом сертифікації	Організація може додавати нові локації до сфери дії сертифіката у будь-який час, у межах лімітів росту, встановлених органом сертифікації

Додаток А

Приклади груп продукції (довідковий)

У табл. G наведено приклади для пояснення правильного (✓) та неправильного (✗) застосування концепції групи продукції.

Таблиця G

Приклади застосування груп продукції

Приклади груп продукції		Обґрунтування
Здійснюють оброблення соснових колод з утворенням пиломатеріалів, тріски й тирси	✓ Утворено три окремі групи продуктів: пиломатеріали, тріска та тирса	Кожен із вихідних продуктів належить до окремої категорії типів продукції
	✓ Утворено дві окремі групи продукції: пиломатеріали та деревина у вигляді тріски або деревинних часток (тріска і тирса об'єднані в одну групу продукції)	Тріску й частки можна комбінувати в один клас типів продукції (W3 Деревина у вигляді тріски або деревинних часток)
	✗ Утворено одну групу продукції, що поєднує пиломатеріали, тріску та тирсу	Пиломатеріали, тріска й тирса належать до різних категорій типів продукції
Обробляють соснові та дубові колоди з утворенням пиломатеріалів, тріски та тирси	✓ Утворено три окремі групи продукції: соснові пиломатеріали, дубові пиломатеріали та деревина у вигляді тріски або деревинних часток (об'єднує відходи від оброблення сосни та дуба)	Соснові та дубові пиломатеріали не є взаємозамінними продуктами. Втім, якщо йдеться про «деревину у вигляді тріски або деревинних часток», об'єднання двох видів можливе, оскільки не змінює характеристик вихідної продукції
	✗ Утворено одну групу продукції «пиломатеріали», що об'єднує соснові та дубові пиломатеріали	Соснові та дубові пиломатеріали мають різні якості, тому не є взаємозамінними продуктами
Виробляють столи з комбінації MDF та шпону	✓ Утворено групу продукції «столи», що об'єднує входи MDF і горіхового шпону різних розмірів та форми (круглі та квадратні столи).	Варіації розміру або форми матеріалу або продукту допустимі у межах однієї групи продукції
	✗ Утворено групу продукції «столи», що об'єднує входи MDF і шпону кількох деревинних порід різних розмірів та форми (круглі та квадратні столи). Шпон із горіха, клена та сапеле об'єднано в одній групі продукції	Горіх, клен і сапеле не є еквівалентними видами згідно з вимогами, наведеними у Вставці 4 (вартість і вигляд вихідної продукції змінюються у разі заміни виду)
Виробляють столи з комбінації MDF та меламінового паперу	✓ Утворено групу продукції «столи», що об'єднує входи MDF та меламінового паперу різних розмірів і кольору меламіну (білий меламіновий папір і меламіновий папір – імітація деревини об'єднані в одній групі продукції)	Друк, фарбування та інші процеси кінцевого оброблення не вважають показниками якості, вони не впливають на питомі властивості матеріалу відповідно до вимог, наведених у Вставці 4. Матеріали, зовнішній вигляд яких змінюється унаслідок таких дій, також можна вважати еквівалентними
Виробляють папір із комбінації свіжих та перероблених волокон	✓ Утворено групу продукції газетного паперу, що об'єднує первинні та перероблені волокна у різних пропорціях у складі. Деякі вихідні продукти у групі є білими, а деякі коричневими через зміну пропорції волокон та процесу вибілювання	Різні види і пропорції волокон можна комбінувати в одну групу продукції, якщо вони не змінюють функції вихідної продукції. Вихідна продукція має належати до тієї самої категорії типів продукції
	✗ Ті самі перероблені волокна використовують для виготовлення газетного паперу та спеціального паперу. Газетний папір і спеціальний папір об'єднано в одну групу продукції	Газетний папір і спеціальний папір не мають однакових характеристик вихідної продукції і належать до різних категорій типів продукції. Якщо організація застосовує кредитну систему, для неї є допустимим підтримати кредитний рахунок для вхідних матеріалів із перероблених волокон і призначити його для різних груп продукції (наприклад, газетного паперу та гофрованого паперу) з урахуванням застосованих конверсійних коефіцієнтів до їх продажу з FSC-кредитними заявами
ДСП без покриття та покриті меламіновим папером	✗ Створено одну групу продукції, яка охоплює ДСП без покриття та ДСП із покриттям	ДСП без покриття та ДСП із покриттям є різними продуктами, й тому їх потрібно розглядати як окремі групи продукції

Приклади застосування FSC систем контролю (довідковий)

Трансферна система

Приклад А. Групи продукції з одним вхідним матеріалом

Входи

● = FSC 100 %

FSC 100 %

Виходи

■ = FSC 100 %

FSC 100 %

⇒ придатна до маркування

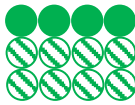
Визначення FSC вихідної заяви: у наведеному вище сценарії використовують один вхідний матеріал, і його заява (FSC 100 %) переноситься на вихідну продукцію.

Приклад В. Групи продукції з комбінацією двох або більше вхідних матеріалів різних категорій

Входи

● = FSC 100 %

◐ = FSC Recycled 70 %

Виходи

◑ = FSC Mix x %

FSC Mix 70 %

⇒ придатна до маркування

Визначення FSC вихідної заяви: згідно з вимогами, поданими у табл. D, комбінація первинного матеріалу (FSC 100 %) та переробленого матеріалу (FSC Recycled x %) у трансферній системі має наслідком заяву FSC Mix x % для вихідної продукції (див. визначення FSC Mix).

Відсоткова система

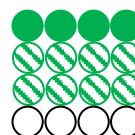
Приклад С. Групи продукції з комбінацією двох або більше вхідних матеріалів різних категорій

Входи

● = FSC 100 %

◐ = FSC Mix 70 %

○ = контрольований матеріал

Виходи

◑ = FSC Mix x %

FSC Mix 60 %

⇒ непридатна до маркування

Заяву FSC для вихідної продукції розраховують так:

$$\left. \begin{array}{l} 4 \text{ одиниці входу FSC 100 \%} \\ 8 \text{ одиниць входу FSC Mix 70 \%} \\ 4 \text{ одиниці входу} \\ \text{контрольованого матеріалу} \end{array} \right\} \frac{(4 \times 1) + (8 \times 0.7) + (4 \times 0)}{4 + 8 + 4} \times 100 \% = \frac{4 + 5.6 + 0}{16} \times 100 \% = 60 \%$$

Визначення FSC вихідної заяви: у наведеному вище сценарії комбінація входів трьох різних видів первинного матеріалу (FSC 100 %, FSC Mix 70 % та FSC Controlled Wood) має наслідком заяву FSC Mix для вихідної продукції (див. визначення FSC Mix).

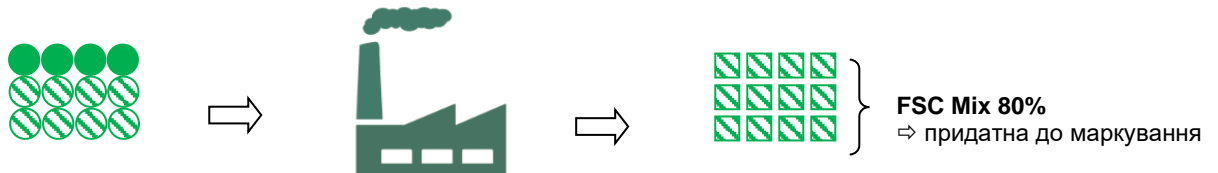
Приклад D. Групи продукції з комбінацією двох або більше вхідних матеріалів різних категорій

Входи

- = доспоживальний перероблений папір
- ◐ = FSC Mix 70 %

Виходи

- ◐ = FSC Mix x %

Заяву FSC розраховують так:

$$\left. \begin{array}{l} 4 \text{ одиниці входу доспоживального} \\ \text{переробленого паперу} \\ 8 \text{ одиниць входу FSC Mix 70 \%} \end{array} \right\} \frac{(4 \times 1) + (8 \times 0.7)}{4 + 8} \times 100 \% = \frac{4 + 5.6}{12} \times 100 \% = 80 \%$$

Визначення FSC вихідної заяви: у наведеному вище сценарії комбінація доспоживального переробленого паперу та FSC Mix 70 % має наслідком заяву FSC Mix для вихідної продукції.

Кредитна система

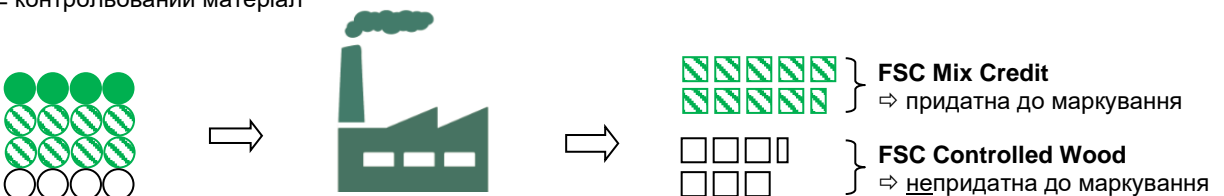
Приклад E. Групи продукції з комбінацією двох або більше вхідних матеріалів різних категорій

Входи

- = доспоживальний перероблений папір
- ◐ = FSC Mix 70 %
- = контрольований матеріал

Виходи

- ◐ = FSC Mix Credit
- = FSC Controlled Wood

Кількість вихідних одиниць, які можуть бути продані з заявою FSC Mix Credit, розраховують так:

$$\left. \begin{array}{l} 4 \text{ одиниці входу доспоживального} \\ \text{переробленого паперу} \\ 8 \text{ одиниць входу FSC Mix 70 \%} \\ 4 \text{ одиниць входу} \\ \text{контрольованого матеріалу} \end{array} \right\} (4 \times 1) + (8 \times 0.7) + (4 \times 0) = 4 + 5.6 = 9.6 \text{ одиниць FSC Mix Credit}$$

Решта **6,4 одиниці** можуть бути продані як 'FSC Controlled Wood'.

Визначення FSC вихідної заяви: у наведеному вище сценарії комбінація переробленого вхідного матеріалу (доспоживальний перероблений папір) і первинного вхідного матеріалу (FSC Mix 70 % та FSC Controlled Wood) має наслідком заяву FSC Mix для вихідної продукції (див. визначення FSC Mix).

**Приклади компонентів продукції, які мають бути сертифіковані
(нормативний)**

Усі компоненти продукції, які виготовлені або містять матеріал, що походить із лісів, і які використовуються у продукції для виконання нею своєї функції щодо конкретних потреб споживачів, мають бути сертифіковані. Це означає, що всі сертифіковані компоненти продукції мають відповідати визначенню прийнятного вхідного матеріалу (наприклад, FSC 100 %, FSC Controlled Wood тощо), а їх кількості за об'ємом або вагою враховують під час розрахунку складу FSC продукції, що визначає придатність продукції для FSC-маркування.

Компоненти лісового походження, які виконують вторинні функції у виробі (наприклад, призначені для транспортування, захисту тощо), не потребують сертифікації, якщо вони не додані до виробу з метою виконання певної функції (наприклад, якщо функцію виробу буде порушено внаслідок видалення цього вторинного компонента, цей вторинний компонент також має бути сертифіковано).

Пакування, виготовлене з вхідних матеріалів лісового походження (наприклад, із паперу, деревини тощо), вважають окремим елементом від продукту всередині пакування. Тому організація може вибрати сертифікацію лише пакування або його вмісту окремо, або як пакування, так і вмісту.

Генератор етикеток FSC дає змогу створювати етикетки із заявами на конкретний тип продукції (наприклад, деревина, папір, пакування). Якщо виріб містить дерев'яні та паперові компоненти, які є чітко відокремленими елементами, організація може сертифікувати їх нарізно, за умови, що відповідні типи продукції використовують з етикеткою FSC. Щоб уникнути помилкового тлумачення того, які компоненти продукції сертифіковано, рекомендують надавати додаткове пояснення. Те саме стосується продукції, що містить комбінацію компонентів на основі деревини (наприклад, деревина, папір) і НДЛП (наприклад, ротанг, корок). У цьому випадку компоненти на основі деревини мають бути сертифіковані, а НДЛП можуть бути несертифікованими, за умови, що на FSC етикетці чітко зазначено FSC-сертифіковані компоненти продукції на основі деревини (наприклад, дерев'яний стілець, виготовлений із FSC-сертифікованої деревини, та несертифікований ротанг) і вид деревини. Зворотна ситуація неможлива (дерев'яне крісло, де сертифіковано лише НДЛП, але не деревина). Якщо компоненти лісового походження не можна розрізнити (наприклад, папір, що містить як НДЛП, так і деревину), обидва мають бути сертифіковані для того, щоб продукція могла мати FSC-маркування.

У табл. Н подано кілька прикладів обґрунтування необхідності сертифікації компонентів продукції. Наведений перелік варіантів FSC-сертифікованої продукції не є вичерпним.

Приклади компонентів продукції, які мають бути сертифіковані

Приклади продукції	Які компоненти продукції мають бути сертифіковані?	
Сірники та коробки для них	Сірники	Так
	Коробка	Опційно
	Обґрунтування: Сірники та сірникова коробка – це розрізнявані компоненти, які можуть бути сертифіковані незалежно один від одного, відповідно FSC заява на етикетці має бути достатньо чіткою, щоб уникнути помилкових тлумачень. Однак якщо сірники та сірникову коробку виготовлено з одного й того самого матеріалу (наприклад, паперу), обидва компоненти мають бути сертифіковані, щоб бути придатними для нанесення етикетки FSC	
Ігри	Паперові та дерев'яні компоненти	Так
	Інструкція	Опційно
	Пакування	Опційно
Обґрунтування: Дерев'яні та паперові компоненти гри мають функціональне призначення, а тому потребують сертифікації. Однак можливий також гнучкіший підхід за умови подання відповідного повідомлення на етикетці. Наприклад, якщо сертифіковано лише дерев'яні компоненти, FSC етикетка має містити слово «деревина», тоді паперові компоненти не потребують сертифікації. З іншого боку, якщо сертифіковано лише паперові компоненти, FSC етикетка має містити слово «папір», тоді дерев'яні компоненти не потребують сертифікації. Інструкція з експлуатації та пакування не є компонентами виробу і тому не потребують сертифікації		
Книжки	Обкладинка	Так
	Внутрішній папір	Так
	Суперобкладинка та футляр	Опційно
	Зовнішня рекламна смужка	Опційно
Обґрунтування: Обкладинка та внутрішній папір необхідні для виконання функцій виробом, тож мають бути сертифіковані. Додаткові предмети, як-от суперобкладинка, футляри та зовнішня рекламна смужка, не є необхідними для виконання функцій виробом, тому не потребують сертифікації		
Записники	Обкладинка	Так
	Клейкі аркуші	Так
	Внутрішній папір	Так
Обґрунтування: Обкладинка записника, внутрішній папір, клейкі аркуші є постійними компонентами виробу та необхідні для виконання ним своїх функцій. Тому всі ці компоненти має бути сертифіковано		
Журнали	Обкладинка	Так
	Внутрішній папір	Так
	Вкладки	Опційно
	Відкріплювані рекламні наклейки	Опційно
Обґрунтування: Обкладинка журналу та внутрішній папір необхідні для виконання функцій виробом, тому мають бути сертифіковані. Вкладки та відкріплювані рекламні наклейки не є необхідними для виконання функцій виробом, тому вони, незалежно від способу фіксації (прив'язування, склеювання, вкладення тощо), не потребують сертифікації		
Туалетний папір	Туалетний папір	Так
	Картонний ролик	Опційно
Обґрунтування: Туалетний папір – це компонент, який споживач шукає для задоволення своїх конкретних потреб. Картонний ролик – це засіб для розподілу або транспортування паперу, який можна відокремити від виробу без шкоди для його функцій. Із цієї причини картонний ролик не потребує сертифікації. Те саме обґрунтування застосовують до всіх паперових виробів, що продаються у рулонах і бобінах (наприклад, паперові бобіни, рулонний термопапір, паперові рушники)		

Серветки в коробці	Серветки	Так
	Коробка	Опційно
	Обґрунтування: Серветки – це компонент, який споживач шукає для задоволення своїх конкретних потреб. Коробка є способом фасування або транспортування паперу і може бути відокремлена від виробу без шкоди для його функцій. Відповідно коробка не потребує сертифікації	
Меблі	Меблі	Так
	Пакування	Опційно
	Цінник або рекламна етикетка	Опційно
Обґрунтування: Меблі – це компонент, який споживач шукає для задоволення своїх конкретних потреб. Пакування, цінник та рекламна етикетка мають другорядні функції у виробі і можуть бути відокремлені від меблів без шкоди для їхніх функцій. Тож пакування, цінник і рекламна етикетка не потребують сертифікації		
Клейкі паперові наліпки	Клейкі наліпки	Так
	Паперові прокладки	Опційно
	Обґрунтування: Клейкі наліпки – це виріб, який шукає споживач, а паперові прокладки виконують другорядну функцію (транспортування товару). Тому паперові прокладки не потребують сертифікації	
Конверти та паперові прокладки	Конверти	Так
	Паперові прокладки	Опційно
	Обґрунтування: Конверт є основним виробом, який шукає споживач, і він має бути FSC-сертифікованим. Паперові прокладки виконують другорядну функцію, їх сертифікація є необов'язковою	
Збірні будинки (або готові будинки, що продаються як одне ціле)	Постійні структурні компоненти будинку, зокрема підлога, стеля, стіни, сходи, вікна й двері	Так
	Інші вторинні дерев'яні елементи (наприклад, меблі, шафи, туалетні сидіння, полиці, огорожі, шпалери)	Опційно
	Обґрунтування: Будинок, що продається як одне ціле, може бути заявлений як FSC-сертифікована продукція, якщо всі постійні структурні компоненти, виготовлені з матеріалів лісового походження, що додаються до будинку для задоволення конкретних потреб споживача (місця проживання), є сертифікованими. Інші вторинні елементи з дерева (наприклад, меблі, шафи, туалетні сидіння, полиці, огорожі, шпалери) не є постійними компонентами будинку. Тому вони не потребують сертифікації. Будинки, виготовлені з нелісових матеріалів (наприклад, цегли), що мають певні дерев'яні компоненти (приміром, двері, підлоги), не можуть бути FSC-сертифікованими. Однак організація може маркувати та рекламувати ці компоненти окремо, забезпечуючи ідентифікацію FSC-сертифікованих елементів для споживачів	
Дерев'яна підлога з шарами паперу або шпону	Деревина	Так
	Шари з паперу або шпону	Так
	Обґрунтування: Деревина та шари паперу або шпону не є розрізнюваними елементами для споживачів і не можуть бути розділені без шкоди для функціонування виробу. Тож як деревина, так і шари паперу або шпону мають бути сертифіковані для можливості маркування підлоги як FSC-сертифікованої продукції	

Додаток D

Самостійне оцінювання основних вимог FSC щодо праці (нормативний)

Відповідно до FSC-STD-40-004 Сертифікація ланцюга постачання, організації мають застосовувати основні вимоги FSC щодо праці у своїй діяльності. FSC було визначено, що для цього організація має:

- 1) прийняти та впровадити програмну заяву (заяви), яка охоплює основні вимоги FSC щодо праці; та
- 2) підтримувати в актуальному стані самостійне оцінювання, де організація описує, у який спосіб вона застосовує основні вимоги FSC щодо праці у своїй діяльності.

Нижче наведено настанови щодо того, як організація може виконати ці вимоги.

Вимоги

FSC було розроблено низку вимог, які застосовують до всіх організацій, сертифікованих за стандартом ланцюга постачання.

Основні вимоги FSC щодо праці⁵

7.1. Застосовуючи основні вимоги FSC щодо праці, організація має належно враховувати права та обов'язки, встановлені національним законодавством, водночас досягаючи цілей, сформульованих у вимогах.

7.2. Організація не має використовувати дитячу працю.

7.2.1. Організація не має наймати працівників, які не досягли 15-річного віку або мінімального віку, встановленого національним або місцевим законодавством чи нормативними актами, залежно від того, який вік є вищим, крім випадків, зазначених у пункті 7.2.2.

7.2.2. У країнах, де національне законодавство або нормативні акти дозволяють працевлаштування осіб віком від 13 до 15 років на легких видах робіт, таке працевлаштування не має перешкоджати навчанню у школі та не має шкодити їхньому здоров'ю та розвитку. Зокрема там, де на дітей поширюється дія законів про обов'язкову освіту, вони мають працювати лише поза часом, відведеним для занять у школі, упродовж звичайного денного робочого часу.

7.2.3. Жодну особу, яка не досягла 18-річного віку, не мають залучати до небезпечних або важких робіт, окрім випадків, коли це відбувається з навчальною метою відповідно до затверджених національних нормативно-правових актів.

7.2.4. Організація має заборонити найгірші форми дитячої праці.

7.3. Організація має ліквідувати всі форми примусової та обов'язкової праці.

7.3.1. Трудові відносини є добровільними та ґрунтуються на взаємній згоді, без загрози покарання.

---

⁵ Джерело: звіт FSC щодо єдиних критеріїв та індикаторів на основі принципів основних конвенцій МОП (2017).

7.3.2. Не має бути доказів будь-яких практик, що свідчать про примусову або обов'язкову працю, зокрема, але не лише:

- фізичне або сексуальне насильство;
- підневільна/кабальна праця;
- утримання заробітної плати, у тому числі сплати винагороди (комісійних) за працевлаштування та/або внесення застави для допуску до роботи;
- обмеження свободи пересування;
- вилучення паспорта та документів, що посвідчують особу;
- погрожування донести органам влади.

7.4. Організація має забезпечити недискримінаційні умови у сфері професійної діяльності та рівні можливості обіймати посади.

7.4.1. Практики працевлаштування та можливості обіймати посади не є дискримінаційними.

7.5. Організація має поважати свободу зібрань і чинне право на колективні перемовини.

7.5.1. Працівники мають можливість створювати організації працівників або долучитися до них за власним вибором.

7.5.2. Організація поважає повну свободу організацій працівників розробляти власні статuti та правила.

7.5.3. Організація поважає права працівників займатися законною діяльністю, пов'язаною зі створенням організації працівників, приєднанням до неї або наданням їй допомоги, або утримуватися від цього, і не буде дискримінувати чи карати працівників за реалізацію цих прав.

7.5.4. Організація сумлінно веде перемовини із законно створеними організаціями працівників та/або належним чином обраними представниками й докладає усіляких зусиль для укладання колективної угоди.

7.5.5. Мають виконуватися колективні угоди, у разі їх наявності.

Програмна заява (Policy statement)

FSC вимагає, щоб організація мала та впровадила одну або декілька програмних заяв, які охоплюють основні вимоги FSC щодо праці (наведені вище). Багато організацій уже мають заяви або впроваджену політику, яка відтворює принципи та практики, викладені в основних вимогах FSC щодо праці, і такі заяви та реалізовані політики можуть бути використані для демонстрування відповідності Стандарту ланцюга постачання.

Дослівне викладання основних вимог FSC щодо праці не повинно бути прийнятною заявою. Заява має охоплювати сферу дії принципів, викладених у основних вимогах FSC щодо праці, однак недостатньо лише дослівного викладення основних вимог FSC щодо праці. Навпаки, заява має супроводжуватися реалізованим самостійним оцінюванням, де організація

зазначає про свою відповідність сфері дії основних вимог FSC щодо праці та впровадженню програмної заяви чи заяв. Програмна заява або заяви мають супроводжуватися також документацією, яка свідчить про впровадження заяви.

Наприклад, організація, яка має програмну заяву, що забороняє працевлаштування осіб молодше 18 років, задовольняє вимогу щодо відповідної політики, яку окреслено у пункті 7.2 (заборона дитячої праці). Однак організації має надати докази, зокрема документацію у межах самостійного оцінювання, для того, щоб продемонструвати впровадження цієї політики.

Самостійне оцінювання (самооцінювання)

Настанови: Кожна організація має виконати самостійне оцінювання, де необхідно описати, як саме вона застосовує основні вимоги FSC щодо праці у своїй діяльності. Орган сертифікації використовує це самостійне оцінювання для проведення аудиту та перевірки відповідності стандарту. Цей процес було розроблено як ефективний, зокрема економічно ефективний, засіб для перевірки відповідності вимогам FSC і водночас із дотриманням норм чинного законодавства. Процес є вигідним через поєднання знань організації про свою діяльність та вимог чинного законодавства, які допомагають аудиторі під час перевірки.

У процесі самостійного оцінювання організація має заявити, що твердження відповідають дійсності та є правильними відносно найкращих відомих знань. Якщо організація свідомо зробила неправдиві заяви щодо свого самостійного оцінювання, наслідком цього може бути призупинення або припинення дії сертифіката.

Організація має якомога повніше і правдивіше відповідати на запитання, що стосуються самостійного оцінювання. Організації мають надати відповідні документи та інші матеріали, які аудитор може переглянути, щоб перевірити посилання на заяву про самостійне оцінювання.

Примітка. Для багатолокаційних та групових FSC CoC сертифікатів відповідальність за проведення самостійного оцінювання всіх локацій-учасників відповідно до сфери дії сертифіката несе Центральний офіс.

Центральним моментом для основних вимог FSC щодо праці є їх взаємодія з чинним національним законодавством. Звісно, організації завжди мають дотримуватися чинного національного законодавства. Однак у деяких ситуаціях національне законодавство допускає дії, заборонені основними вимогами FSC щодо праці, або надає певні права організації, що може призвести до поведінки, яка суперечить принципам основних вимог FSC щодо праці. У такому разі організація має належно враховувати права та обов'язки, встановлені національним законодавством, водночас виконуючи цілі основних вимог FSC щодо праці. Як досягти цієї рівноваги, не завжди зрозуміло, проте найкраще тут стануть у пригоді пояснення утримувача сертифіката у процесі самостійного оцінювання. У поодиноких випадках для відповіді може знадобитися аналіз щодо відповідності чинному законодавству з метою надання чіткої інформації органу сертифікації. Цей аналіз має бути частиною відповіді органу сертифікації.

Зразки запитань, які можуть бути корисними для організацій у процесі проведення самостійного оцінювання

Запитання розбито на чотири категорії, на які поширюються основні вимоги FSC щодо праці. Необхідний рівень деталізації залежатиме від місця розташування виробничого майданчика організації, а також від проведеного організацією оцінювання ризику та умов праці. Цей перелік питань не є вичерпним.

Категорія	Запитання
Дитяча праця	<ul style="list-style-type: none"> • Яким є статутний, встановлений законом або регульований мінімальний вік щодо вашої діяльності? • Які заходи ви вжили для того, щоб не використовувати дитячу працю у вашій діяльності? • Чи реєструєте ви вік (дату народження) своїх працівників і як ви перевіряєте, що це фактичний вік? Чи перевіряєте ви документи, які це підтверджують? • Якщо існують законодавчі або нормативні обмеження, які, на вашу думку, обмежують вашу здатність виконувати вимоги, опишіть, як ви пом'якшуєте ці обмеження. • Якщо ви наймаєте працівників віком до 18 років, поясніть, яких заходів ви вжили, щоб вони не виконували небезпечних або важких робіт. Якщо є потреба у навчанні та тренуванні, наведіть документи, які це підтверджують. • Чи законодавчо дозволено працевлаштування дітей віком від 13 до 15 років? Ви працевлаштовуєте дітей такого віку? Якщо ваша відповідь – «так» в обох випадках, назвіть заходи, яких ви вжили для того, щоб вони виконували лише легку роботу, яка не шкодить їх здоров'ю та розвитку та дає змогу працювати лише поза часом, призначеним для відвідування школи
Примусова праця	<ul style="list-style-type: none"> • Опишіть свою практику найму та підряду, щоб продемонструвати відповідність цьому принципу. • Чи надаєте ви позики і чи здійснюєте підвищення розцінок/заробітної плати, які потребуватимуть від працівника роботи понад встановлені законом або договірними угодами норми? Якщо так, чи можете ви описати, як ви зменшуєте ризик кабальної/підневільної праці в такому випадку? • У який спосіб ваша організація гарантує, що не стягується комісія за працевлаштування, а також оплата чи внесення застав для початку роботи? • Як ваша організація гарантує, що немає будь-якої форми обмеження пересування працівників? • Як забезпечується на підприємстві доступ працівників до своїх паспортів та документів, що посвідчують особу, і водночас безпечне місце для зберігання документів? • Як ви гарантуєте, що унеможливлено погрожування донести на працівників органам влади?
Дискримінація	<ul style="list-style-type: none"> • Як ви гарантуєте, що заробітна плата та інші умови праці не є дискримінаційними? • Чи існує рівність співвідношення гендеру/віку? • Чи маєте ви етнічно різноманітну робочу силу? • Чи маєте ви політики/процедури (внутрішні правила) щодо недискримінації? • Чи гарантуєте ви, що всі працівники мають рівні можливості для просування по службі? • Як ви забезпечуєте рівну можливість для працевлаштування претендентів на роботу? • Якщо існують законодавчі або нормативні обмеження, які, на вашу думку, обмежують вашу здатність виконувати ці вимоги, опишіть, як ви пом'якшуєте ці обмеження?
Свобода асоціації та права ведення колективних перемовин	<ul style="list-style-type: none"> • Чи організовані працівники у профспілку? Поясніть, чому, на вашу думку, працівники вступають або не вступають до профспілки. • Якщо працівники представлені профспілкою, чи є вона автономною та незалежною? • Які форми представництва працівників, крім профспілок, існують у цій локації? • Чи існують колективні угоди, які стосуються працівників, і якщо так, то як ви забезпечуєте дотримання таких угод?

Самостійне оцінювання згідно основних вимог FSC щодо праці

Свідчення: Я _____, засвідчую, що викладені нижче твердження є правдивими і правильними, наскільки мені відомо, і визнаю, що свідомо неправдиве твердження може призвести до призупинення або припинення дії сертифіката або відмови у його виданні.

_____
ПІБ

_____
Дата

Дитяча праця

Вимоги	Запитання	Відповіді
<p>7.2. Організація не має використовувати дитячу працю.</p> <p>7.2.1. Організація не має наймати працівників, які не досягли 15-річного віку або мінімального віку, встановленого національним або місцевим законодавством чи нормативними актами, залежно від того, який вік є вищим, крім випадків, зазначених у пункті 7.2.2.</p> <p>7.2.2. У країнах, де національне законодавство або нормативні акти дозволяють працевлаштування осіб віком від 13 до 15 років на легких видах робіт, таке працевлаштування не має перешкоджати навчанню у школі та не має шкодити їхньому здоров'ю та розвитку. Зокрема там, де на дітей поширюється дія законів про обов'язкову освіту, вони мають працювати лише поза часом, відведеним для</p>	<p>а) Чи відповідає ваша організація вимогам пункту 7.2? Якщо так, перейдіть до пункту с)</p>	
	<p>б) Якщо відповідь на запитання пункту а) – «ні», будь ласка, опишіть, як або чому ваша організація не відповідає вимогам пункту 7.2</p>	
	<p>с) Для осіб, найнятих вами на локації (-ях), охоплених сертифікатом, опишіть, як саме ваша організація визначає, що вона відповідає вимогам пункту 7.2</p>	
	<p>д) Зазначте документи або інші записи/матеріали (та місце їх розташування/зберігання), якими ви підтверджуєте відповідність вимогам пункту 7.2</p>	
	<p>е) Назвіть юридичні зобов'язання, які, на вашу думку, можуть вплинути на спроможність вашої організації дотримуватись вимог пункту 7.2, і поясніть, як саме</p>	

<p>занять у школі, упродовж звичайного денного робочого часу.</p> <p>7.2.3. Жодну особу, яка не досягла 18-річного віку, не мають залучати до небезпечних або важких робіт, окрім випадків, коли це відбувається з навчальною метою відповідно до затверджених національних нормативно-правових актів.</p> <p>7.2.4. Організація має заборонити найгірші форми дитячої праці.</p>	<p>f) Додайте програмну заяву (-и), зроблену (-і) вашою організацією, що охоплює (-ють) пункт 7.2</p>	
---	---	--

Примусова праця

Вимоги	Запитання	Відповіді
<p>7.3. Організація має ліквідувати всі форми примусової та обов'язкової праці.</p> <p>7.3.1. Трудові відносини є добровільними та ґрунтуються на взаємній згоді, без загрози покарання.</p> <p>7.3.2. Не має бути доказів будь-яких практик, що свідчать про примусову або обов'язкову працю, зокрема, але не лише:</p> <ul style="list-style-type: none"> • фізичне або сексуальне насильство; • підневільна/кабальна праця; • утримання заробітної плати, у тому числі сплати винагороди (комісійних) за працевлаштування та/або внесення застави для допуску до роботи; • обмеження свободи пересування; • вилучення паспорта та документів, що посвідчують особу; • погрожування донести органам влади. 	<p>a) Чи відповідає ваша організація вимогам пункту 7.3? Якщо так, перейдіть до пункту с)</p>	
	<p>b) Якщо відповідь на запитання пункту a) – «ні», будь ласка, опишіть, як або чому ваша організація не відповідає вимогам пункту 7.3</p>	
	<p>c) Для осіб, найнятих вами на локації (-ях), охоплених сертифікатом, опишіть, як саме ваша організація визначає, що вона відповідає вимогам пункту 7.3</p>	
	<p>d) Зазначте документи або інші записи/матеріали (та місце їх розташування/зберігання), якими ви підтверджуєте відповідність вимогам пункту 7.3</p>	
	<p>e) Назвіть юридичні зобов'язання, які, на вашу думку, можуть вплинути на спроможність вашої організації дотримуватись вимог пункту 7.3, і поясніть, як саме</p>	
	<p>f) Додайте програмну заяву (-и), зроблену (-і) вашою організацією, що охоплює (-ють) пункт 7.3</p>	

Дискримінація у сфері праці та занять

Вимоги	Запитання	Відповіді
7.4. Організація має забезпечити недискримінаційні умови у сфері професійної діяльності та рівні можливості обіймати посади.	а) Чи відповідає ваша організація вимогам пункту 7.4? Якщо так, перейдіть до пункту с)	
7.4.1. Практики працевлаштування та можливості обіймати посади не є дискримінаційними.	б) Якщо відповідь на запитання пункту а) – «ні», будь ласка, опишіть, як або чому ваша організація не відповідає вимогам пункту 7.4	
	с) Для осіб, найнятих вами на локації (-ях), охоплених сертифікатом, опишіть, як саме ваша організація визначає, що вона відповідає вимогам пункту 7.4	
	д) Зазначте документи або інші записи/матеріали (та місце їх розташування/зберігання), якими ви підтверджуєте відповідність вимогам пункту 7.4	
	е) Назвіть юридичні зобов'язання, які, на вашу думку, можуть вплинути на спроможність вашої організації дотримуватись вимог пункту 7.4, і поясніть, як саме	
	ф) Додайте програмну заяву (-и), зроблену (-і) вашою організацією, що охоплює (-ють) пункт 7.4	

Свобода асоціації та права ведення колективних перемовин

Вимоги	Запитання	Відповіді
<p>7.5. Організація має поважати свободу зібрань і чинне право на колективні перемовини.</p> <p>7.5.1. Працівники мають можливість створювати організації працівників або долучитися до них за власним вибором.</p> <p>7.5.2. Організація вважає повну свободу організацій працівників розробляти власні статuti та правила.</p> <p>7.5.3. Організація вважає права працівників займатися законною діяльністю, пов'язаною зі створенням організації працівників, приєднанням до неї або наданням їй допомоги, або утримуватися від цього, і не буде дискримінувати чи карати працівників за реалізацію цих прав.</p> <p>7.5.4. Організація сумлінно веде перемовини із законно створеними організаціями працівників та/або належним чином обраними представниками й докладає усіляких зусиль для укладання колективної угоди.</p> <p>7.5.5. Мають виконуватися колективні угоди, у разі їх наявності.</p>	<p>a) Чи відповідає ваша організація вимогам пункту 7.5? Якщо так, перейдіть до пункту c)</p>	
	<p>b) Якщо відповідь на запитання пункту a) – «ні», будь ласка, опишіть, як або чому ваша організація не відповідає вимогам пункту 7.5</p>	
	<p>c) Для осіб, найнятих вами на локації (-ях), охоплених сертифікатом, опишіть, як саме ваша організація визначає, що вона відповідає вимогам пункту 7.5</p>	
	<p>d) Зазначте документи або інші записи/матеріали (та місце їх розташування/зберігання), якими ви підтверджуєте відповідність вимогам пункту 7.5</p>	
	<p>e) Назвіть юридичні зобов'язання, які, на вашу думку, можуть вплинути на спроможність вашої організації дотримуватись вимог пункту 7.5, і поясніть, як саме</p>	
	<p>f) Додайте програмну заяву (-и), зроблену (-и) вашою організацією, що охоплює (-ють) пункт 7.5</p>	

Терміни та означення

Для потреб цього стандарту використовують терміни та означення, подані у *FSC-STD-01-002 EN FSC Глосарій термінів*, а також наведені нижче.

Сторона, інтереси якої зачеплено (Affected stakeholder) – будь-яка особа, група осіб або суб'єкт господарювання, яка зазнає або може зазнати наслідків від діяльності організації. Це, наприклад, працівники, особи, групи осіб або організації, що задіяні в діяльності організації та перебувають на місцях її здійснення, але не обмежуються ними.

Дата затвердження (Approval date) – дата, коли відбувається затвердження FSC-нормативного документа відповідним органом, що його затверджує.

Збірна продукція (Assembled product) – продукція, яка складається з двох або більше компонентів лісового походження (наприклад, масиву деревини і деревно-стружкової плити), які зібрані з метою отримання іншої продукції (наприклад, меблів, музичних інструментів, фанери, ламінованої продукції та пакування або друкованих матеріалів, що містять різні компоненти паперу).

Орган сертифікації (Certification body) – орган, який надає послуги з оцінювання відповідності й може бути об'єктом акредитації (адаптовано з ISO/IEC 17011:2004 (E)).

Ланцюг постачання (Chain of custody) – FSC ланцюг постачання (CoC), це шлях, яким продукція з лісу (або матеріали, які повторно використовують, від моменту, коли матеріал перероблено) проходить до місця, де цю продукцію продають із FSC заявою та/або завершується її виготовлення і вона отримує маркування FSC. CoC охоплює кожен етап постачання, оброблення, торгівлі та розповсюдження, де перехід до такого етапу ланцюга постачання передбачає зміну власника продукції.

Дитина (Child) – будь-яка особа віком до 18 років (Конвенція Міжнародної організації праці (МОП) 182, стаття 2).

Продукція із тріски та волокон (Chip and fibre product) – продукція, у якій усі вхідні матеріали з деревини перероблені на тріску або на волокна (наприклад, целюлоза, папір, матеріали для друку, картон, стружкові та волокнисті плити).

Заявотвірні вхідні матеріали (Claim-contributing input) – вхідні матеріали, які враховують при визначенні заяв FSC Mix або FSC Recycled для продукції, що контролюється за відсотковою або кредитною системою. До додаткових заявотвірних вхідних матеріалів належать: FSC-сертифіковані матеріали, матеріали, повторно перероблені після споживання, а також папір, повторно перероблений до споживання.

Примітка. Остання категорія не охоплює інші матеріали, повторно перероблені до споживання, як-от деревина і корок.

Кількість вхідних матеріалів, отриманих із заявами FSC Mix x % або FSC Recycled x %, які вважають заявотвірними, є пропорційною відсотку, зазначеному в торгових документах постачальника (наприклад, якщо 10 кг отримано із заявою FSC Mix 70 %, лише 7 кг вважають заявотвірними). Увесь обсяг вхідного матеріалу, отриманого із заявою FSC Mix Credit або FSC Recycled Credit, вважають заявотвірним (тобто 100 % обсягу таких вхідних матеріалів).

Період заяви (Claim period) – період часу, який був визначений організацією для кожної групи продукції з метою створення конкретної FSC заяви. Мінімальна тривалість періоду заяви – це час, потрібний для завершення партії продукції, зокрема отримання, зберігання, оброблення, маркування та продажу вихідного продукту.

Система управління ланцюгом постачання (CoC management system) – організаційна структура, політика, процедури, процеси і ресурси, необхідні для успішного дотримання вимог цього стандарту.

Колективні перемовини (Collective bargaining) – добровільний переговорний процес між роботодавцями чи організацією роботодавців та організацією працівників із метою врегулювання положень та умов найму за допомогою колективних угод (Конвенція МОП 98, стаття 4).

Єдина власність (Common Ownership) – структура власності, де всі місця розташування, що підпадають під сферу дії сертифіката ланцюга постачання, належать одній і тій самій організації. Власність означає, щонайменше, 51 % частки прав власності щодо місць розташування.

Скарга (Complaint) – висловлення незадоволення, подане у письмовому вигляді будь-якою особою або організацією щодо відповідності сертифікованої організації вимогам FSC. Скарга має стосуватися сфери дії сертифіката ланцюга постачання організації та містити інформацію про ім'я (назву) та контакти скаржника, чіткий опис проблеми й докази, що підтверджують кожен елемент або аспект скарги.

Компонент (Component) – окрема та розрізнявана частина збірного продукту.

Виробник комунальної форми власності (Community producer) – одиниця ведення лісового господарства (ОВЛГ), яка відповідає визначеним вимогам володіння та управління, і тому є придатною для маркування FSC Small and Community

Володіння. Законне право управління ОВЛГ (наприклад, право власності, довготермінового лізингу, концесії) провадиться на комунальному рівні та виконується одна з двох вимог:

- i) членами громади має бути або тубільне населення⁶, або населення, що веде традиційний спосіб життя⁴, або

---

⁶ Визначення тубільного населення, запропоноване у FSC принципах і критеріях системи ведення лісового господарства (версія 5, проєкт 5): «Люди і групи людей, які можуть бути ідентифіковані або охарактеризовані так: ключовою характеристикою або критерієм є самоідентифікація як тубільних народів на рівні особи і прийняття громадою як її члена; історична спадкоємність із доколоніальних та/або допоселенських суспільств; сильний зв'язок із територіями та прилеглими природними ресурсами; особливі соціальні, економічні або політичні системи; особлива мова, культура і вірування, утворюють невідомі групи суспільства, сповнені рішучості підтримувати і відтворювати їхні споконвічні навколишні умови і системи як особливі народи і громади» (джерело: адаптовано з United Nations Permanent Forum on Indigenous, лист 'Who are indigenous peoples', жовтень 2007; United Nations Development Group, 'Guidelines on Indigenous Peoples' Issues', United Nations 2009, Декларація Організації Об'єднаних Націй про права тубільних народів, 13 вересня 2007 р.)⁴. Визначення населення, що веде традиційний спосіб життя, запропоноване у FSC принципах і критеріях системи ведення лісового господарства (версія 5, проєкт 5): «Населенням, що веде традиційний спосіб життя, є соціальні групи або народи, які не ідентифікують себе як тубільні і які підтверджують права на свої землі,

ii) ОВЛГ відповідає критеріям відповідності ⁷ для малих лісів і лісів із низькою інтенсивністю господарської діяльності (МЛНІГД, SLIMF).

Господарювання. Громада активно господарює в ОВЛГ шляхом докладання узгоджених зусиль (наприклад, згідно з планом ведення господарювання в лісах комунальної форми власності) або делегує ведення господарства в лісах іншим особам чи компаніям (наприклад, менеджеру ресурсів, підрядникам, компанії із заготівлі лісової продукції).

Якщо громада делегує господарювання в лісах іншим особам або компаніям, мають бути дотримані такі вимоги:

- 1) належна громаді представницька інституція ⁸ має законну відповідальність щодо проведення лісозаготівельних операцій; та
- 2) громада здійснює лісозаготівельні операції; або
- 3) належна громаді представницька інституція є відповідальною за рішення у сфері господарювання в лісах одиниці лісового господарства, відслідковує та здійснює моніторинг операцій.

Примітка. Ліс може бути розташований на землях комунальної форми власності та/або на індивідуально виділених ділянках доти, доки право користування лісом належить громаді (наприклад, мексиканські *ejido*, бразильські резервати сталого розвитку).

Організація-наймач (Contracting organization) – особа, компанія або інша юридична особа, що використовує послуги підрядника для здійснення будь-якої діяльності, до сфери дії FSCсертифіката ланцюга постачання.

Підрядник (Contractor) – особа, компанія або інша юридична особа, що найнята організацією для здійснення будь-якої діяльності, включеної до сфери дії FSC-сертифіката ланцюга постачання.

Контрольований матеріал (Controlled material) – вхідний матеріал, отриманий без FSC заяви, який оцінений як такий, що відповідає вимогам стандарту *FSCSTD-40-005 EN Вимоги до постачання FSC Контрольованої деревини*.

Перевідний коефіцієнт (коефіцієнт виходу) (Conversion factor) – співвідношення між кількістю матеріалу на вході й виході певного процесу трансформації, який використовує організація. Перевідний коефіцієнт розраховують шляхом ділення вихідної кількості на вхідну кількість і застосовують або до всього продукту, або до кожного окремого компонента продукту.

Побічна продукція (Co-product) – вихідна продукція, що утворюється у процесі первинного виготовлення іншої (головної) продукції з тих самих вхідних матеріалів (наприклад, тирса і тріска, що утворюються під час виробництва пиломатеріалів).

ліси та інші ресурси, базуючись на давно усталеному звичаї або традиційному заселенні та використанні» (джерело: Forest Peoples Programme (Marcus Colchester, 7 жовтня 2009 р.)).

⁷ Див. критерії відповідності МЛНІГД (SLIMF) – FSC-STD-01-003.

⁸ «Держави мають консультиватися і сумлінно співпрацювати з тубільними народами через їхні представницькі інституції з метою отримання їхньої вільної згоди на основі попередньої поінформованості, перш ніж приймати і здійснювати законодавчі або адміністративні заходи, для яких допускається вплив на них» (джерело: Стаття 19 Декларації Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів).

Кредитний рахунок (Credit account) – запис, що ведеться організацією, яка використовує кредитну систему, який містить перелік надходжень і витрат об'ємних кредитів із метою контролю обсягу продукції, яка має право бути проданою з заявою FSC Mix Credit, FSC Recycled Credit або FSC Controlled Wood.

Кредитна система (Credit System) – система контролю FSC, яка дає змогу продавати частину вихідних матеріалів групи продукції із кредитною заявою, відповідно до кількості заявотвірних вхідних матеріалів і належного перевідного коефіцієнта (-ів).

Супровідний документ (Delivery document) – документ, який супроводжує вантаж і містить у паперовому або в електронному вигляді опис, клас і кількість транспортованого товару. Приклади супровідних документів: накладні, документи для перевезення вантажів, транспортні документи, списки вантажів.

Дискримінація (Discrimination) – означає: а) будь-які розмежування, винятки або переваги, зроблені на основі раси, кольору шкіри, статі, релігії, політичної думки, національної належності, соціального походження, сексуальної орієнтації, що призводять до зникнення або погіршення рівності можливостей або ставлення у працевлаштуванні чи зайнятості; б) інші розмежування, винятки або переваги, що призводять до зникнення або погіршення рівності можливостей або ставлення у працевлаштуванні чи зайнятості, які можуть бути визначені зацікавленим членом після консультації з представницькими організаціями роботодавців та працівників, якщо такі існують, а також з іншими відповідними органами (адаптовано з Конвенції МОП 111, стаття 1).

Дата набуття чинності (Effective date) – дата, коли опублікований FSC-нормативний документ стає застосовним для використання.

Придатні вхідні матеріали (Eligible input) – вхідні матеріали (первинні та вживані – для повторного перероблення), які є придатними для зарахування до певної групи продукції FSC, залежно від категорії матеріалу.

Працевлаштування та зайнятість (Employment and occupation) – передбачають доступ до професійного навчання, до зайнятості та до окремих професій, а також правила й умови зайнятості (Конвенція МОП 111, стаття 1.3).

Кінцевий користувач, кінцевий споживач (End-user, end-consumer) – особа або організація, яка купує та використовує продукцію, на відміну від тієї, яка цю продукцію виробляє, продає та/або перепродає.

Єврозона (Eurozone) – географічний та економічний регіон, який складається з усіх держав-членів Європейського Союзу, які прийняли євро (€) як свою національну валюту.

Основні вимоги FSC щодо праці (FSC core labour requirements) – загальні критерії та індикатори (МОП), які визначено у звіті FSC⁹, що охоплює основні принципи та права у трудовій діяльності: свобода об'єднання та визнання права на колективні перемовини; ліквідація всіх форм примусової чи обов'язкової праці; заборона дитячої праці; усунення дискримінації щодо зайнятості та працевлаштування.

Готова продукція (Finished product) – продукція, яка не зазнаватиме подальшої трансформації щодо оброблення, маркування або пакування до її передбачуваного кінцевого використання або продажу кінцевому користувачу. Монтаж готової продукції, заповнення пакування і різання за розмірами не вважають перетворенням продукції, якщо ці дії не пов'язані з перепакуванням, зміною складу FSC продукції або перемаркуванням.

Примітка. Деяку продукцію можна класифікувати або не класифікувати як готову продукцію, залежно від передбачуваного використання клієнтами. Наприклад, пиломатеріали або папір не класифікують як готову продукцію, якщо їх продано виробникові, який надалі перероблятиме їх в інші види продукції.

Примусова, або обов'язкова праця (Forced or compulsory labour) – робота чи послуга, яку вимагають від будь-якої особи під загрозою будь-якого покарання і щодо якої ця особа не запропонувала свої послуги добровільно (Конвенція МОП 29, стаття 2.1).

Схема сертифікації лісового господарства (Forestry certification scheme) – схема, що ґрунтується на розробленні стандартів для сертифікації ведення лісового господарства та/або ланцюга постачання лісової продукції.

[Продукція] лісового походження (Forest-based) – органічні матеріали і продукція, вироблені в лісовому секторі, зокрема деревина й недеревинна лісова продукція.

Матеріал, сертифікований за системою FSC (FSC-сертифікований матеріал) (FSC-certified material) – вхідний матеріал, який постачає із заявою FSC 100 %, FSC Mix або FSC Recycled FSC-сертифікований постачальник.

Продукція, сертифікована за схемою FSC (FSC-сертифікована продукція) (FSC-certified product) – продукція, яка відповідає всім застосовним вимогам сертифікації і є придатною для продажу з FSC заявами згідно з рахунками-фактурами (інвойсами) з продажу і просування з товарними знаками FSC. FSC Контрольовану деревину не вважають FSC-сертифікованою продукцією.

FSC заява (FSC claim) – заява, зазначена в торгових та супровідних документах для FSC-сертифікованої вихідної продукції або FSC Контрольованої деревини. Існують FSC заяви: FSC 100 %, FSC Mix x %, FSC Recycled x %, FSC Mix Credit, FSC Recycled Credit і FSC Controlled Wood.

Система контролю FSC (FSC control system) – система, яку використовують для контролю кількості продукції в групі продукції, яка може бути продана з FSC заявами. Існують такі системи контролю FSC: трансферна, відсоткова та кредитна.

⁹ Звіт FSC щодо загальних критеріїв та індикаторів на основі принципів Основних конвенцій МОП (2017).

Деревина, контрольована FSC (FSC Контрольована деревина) (FSC Controlled Wood) – матеріал або продукція із заявою FSC Controlled Wood.

Кредит FSC (FSC credit) – кількість продукції (об'єм або вага), яка може бути продана з кредитного рахунку з заявою FSC Mix Credit або FSC Recycled Credit.

FSC 100 % – FSC заява для продукції на основі вхідних матеріалів, що походять винятково з природних лісів або плантацій, сертифікованих за схемою FSC.

FSC Суміш (FSC Mix) – FSC заява для продукції на основі вхідних матеріалів із однієї або кількох таких категорій матеріалів: FSC 100 %, FSC Mix, FSC Recycled, контрольований матеріал, FSC Контрольована деревина, післяспоживальне перероблення та/або доспоживальне перероблення.

Примітка. Групи товарів, які виготовлені винятково з переробленого матеріалу, контрольованого матеріалу та/або FSC Контрольованої деревини, не придатні для продажу із заявою FSC Mix.

FSC відсоток (FSC percentage) – відсоток заявотвірного вхідного матеріалу для групи продукції упродовж певного періоду заяви або замовлення на виробництво продукції за відсотковою системою.

FSC Вторинне (FSC Recycled) – FSC заява для переробленої продукції на основі вхідних матеріалів, що походять винятково з вторинної сировини.

Тестування волокон (Fibre Testing) – набір технологій ідентифікації деревини, що використовують для визначення родини, роду, виду та походження продукції на основі масивної деревини або волокон.

FSC транзакція (FSC Transaction) – купівля або продаж продукції з FSC заявами в торгових документах.

Добросовісність у перемовинах (Good faith in negotiation) – організація (роботодавець) та організації працівників докладають усіх зусиль для досягнення згоди, провадять конструктивні перемовини, уникають невинуватених затримок у перемовинах, поважають укладені угоди та надають достатньо часу для обговорення та врегулювання колективних суперечок (Gerning, B., Odero, A., Guido, H. (2000). Collective Bargaining: ILO Standards and the Principles of the Supervisory Bodies. International Labour Office, Geneva).

Вхідні матеріали, входи (Input) – сировина, напівфабрикати або готова продукція, які закуплені або виготовлені організацією та або фізично увійшли у виробничий процес, або стали предметом торгівлі у межах сфери дії FSC-сертифіката.

Інтегрована система управління (Integrated management system) – система управління бізнес-процесами, що дає змогу організації використовувати інтегровані додатки для управління бізнесом і всіма даними, пов'язаними з FSC-сертифікованими закупівлями, зберіганням, виробництвом і продажами, а також дає змогу органам сертифікації здійснювати віддалену перевірку цієї інформації, пов'язаної з багатьма локаціями.

Зацікавлена сторона, що виявляє зацікавленість (Interested stakeholder) – будь-яка особа, група осіб або організація, яка виявила зацікавленість або, згідно з наявною інформацією, має зацікавленість у діяльності організації.

Легка робота (Light work) – національні закони або нормативні акти можуть дозволяти працевлаштування або роботу осіб віком від 13 до 15 років на легких роботах, які: а) не можуть бути шкідливими для їх здоров'я та розвитку; та б) не є такими, що заважають відвідуванню школи, участі у програмах професійної орієнтації чи навчання, затверджених компетентним органом, або здатності користуватися отриманими вказівками (Конвенція МОП 138, стаття 7).

Категорія матеріалу (Material category) – клас первинного або переробленого матеріалу, який може бути використаний у FSC групах продукції. Існують такі категорії матеріалу: FSC 100 %, FSC Суміш, FSC Вторинне, FSC Контрольована деревина, контрольований матеріал, післяспоживальне перероблення, доспоживальне перероблення.

Національне законодавство (National laws) – повний набір первинних та вторинних законів (актів, постанов, статутів, указів), який застосовують до національної території, а також вторинних нормативних актів і третинних адміністративних процедур (правил/вимог), які безпосередньо отримують свої повноваження із первинних та вторинних законів.

Нейтральний матеріал (Neutral material) – матеріал, який походить з-за меж лісового сектору (тобто не є матеріалом лісового походження). Прикладами є недеревинні рослинні волокна або здерев'янілі матеріали (наприклад, льон, який використовують у виробництві плит, що класифікують як плити на основі деревини або композиційний продукт), синтезовані або неорганічні матеріали (наприклад, скло, метал, пластмаса, наповнювачі, вибілювачі). До нейтральних матеріалів не належать недеревинна лісова продукція і деревина побічного походження. Нейтральні матеріали, використовувані в FSC групах продукції, звільняються від вимог контролю ланцюга постачання. Після того, як матеріал нелісового походження було віднесено до сфери дії сертифіката FSC, FSC визначатиме і повідомлятиме, коли його більше не можна класифікувати як нейтральний матеріал.

Невідповідна продукція (Non-conforming product) – продукція або матеріал, щодо яких організація не може довести відповідність застосованим вимогам FSC-сертифікації і вимогам відповідності для здійснення FSC заяв.

Недеревинна лісова продукція (Non-timber forest product, NTFP) – будь-яка продукція лісового походження, крім деревини (лісоматеріалів), зокрема інші матеріали, отримані з дерев, такі як смоли і листя, а також будь-яка інша рослинна та тваринна продукція. Прикладами є: бамбук, насіння, плоди, горіхи, мед, пальми, гума, корок, декоративні рослини та інша продукція, що походить із лісового сектору.

На продукції (On-product) – термін, який застосовують до будь-якого пов'язаного з FSC-сертифікацією маркування або етикетки, що додається або наноситься на виріб або його пакування. Приклади маркування або етикеток на виробі містять мітки продукції, трафарети, випалені торгові знаки, інформацію на роздрібному пакуванні для дрібної сипкої продукції (наприклад, олівців), захисному пакуванні і поліетиленовій плівці.

Організація (Organization) – фізична або юридична особа, яка утримує або подає заявку на сертифікацію і, отже, відповідає за доведення відповідності застосовним вимогам, на яких базується FSC-сертифікація.

Вихідна продукція, вихід (Output) – сировина, напівфабрикати або готова продукція, які виробляються та/або постачаються FSC-сертифікованою організацією з FSC заявою.

Аутсорсинг (Outsourcing) – практика укладання угоди підряду щодо внутрішнього бізнес-процесу (тобто діяльності або завдань, які створюють певний продукт або надають послугу) з іншою організацією. Аутсорсинг зазвичай відбувається за межами об'єктів організації. Проте організація може укласти угоди щодо аутсорсингу з іншими компаніями, які працюють у межах її об'єктів, якщо організація не здійснює жодного контролю або нагляду за цією діяльністю підрядника.

Угода про аутсорсинг (Outsourcing agreement) – письмова угода між організацією-наймачем та підрядником про надання послуги з виробництва або перероблення FSC-сертифікованої продукції або матеріалу, де підрядна організація зберігає контроль та відповідальність за закупівлю вхідних матеріалів у постачальника (який здійснює виставлення рахунків) та за продаж вихідного продукту замовнику. Вхідні матеріали можуть бути відвантажені організацією-наймачем або постачальником (який здійснює доставку) підряднику, а вихідна продукція може бути повернена або відвантажена підрядником організації-наймачу або замовнику організації-наймача.

Локація-учасник (Participating site) – місце розташування, віднесене до сфери дії багатолокаційного або групового сертифіката. Підрядники, які працюють на умовах аутсорсингу, не є локаціями-учасниками.

Відсоткова система (Percentage system) – система контролю FSC, за якої вихідну продукцію продають із FSC заявами відповідно до частки заявотвірних вхідних матеріалів у замовленні на виробництво продукції або упродовж певного періоду заяви.

Фізичне володіння (Physical possession) – фізичне оперування FSC-сертифікованими матеріалами і виробами організацією (наприклад, лісозаготівлі, зберігання, виготовлення, розповсюдження). Транспортування не вважають фізичним володінням у контексті цього стандарту.

Післяспоживальний перероблений матеріал (Post-consumer reclaimed material) – матеріал лісового походження, який перероблено після отримання від споживача або з комерційної продукції, який було використано за прямим призначенням фізичною особою, дворогосподарством, комерційним, промисловим чи інституційним об'єктом як кінцевим споживачем продукції.

Доспоживальний перероблений матеріал (Pre-consumer reclaimed material) – матеріал лісового походження, який перероблено після отримання у процесі поглибленого перероблення чи подальших виробничих стадій, під час яких цей матеріал не було вироблено спеціально, він є непридатним для кінцевого споживання і його не може бути повторно використано на місці в тому самому виробничому процесі, під час якого його створено.

Первинне виробництво (Primary manufacturing) – будь-яке оброблення, яке перетворює первинний круглий ліс або тріску на іншу продукцію. Для тріски та волокон первинне виробництво охоплює виробництво целюлози та паперу з первинного круглого лісу або тріски.

Процедура (Procedure) – конкретний спосіб здійснення діяльності або процесу.

Сорти продукції (Product grades) – категорії, що надають виробам з однаковим або подібним функціональним використанням та/або номенклатурою (наприклад, пиломатеріали), але з різними технічними або візуальними властивостями (наприклад, пиломатеріали з декількома сучками, як правило, класифікують як категорію, що відрізняється від пиломатеріалів без сучків).

Група продукції (Product group) – перелік продукції, зазначеної організацією, що має однакові основні вхідні та вихідні характеристики і, отже, може бути об'єднана з метою контролю вихідних FSC заяв і маркування.

Тип продукції (Product type) – загальний опис вихідної продукції на основі системи класифікації, описаної у *FSC-STD-40-004a EN FSC класифікація продукції*.

Дата публікації (Publication date) – дата, станом на яку нормативний документ, затверджений FSC, оголошується і публікується на вебсайті FSC (як правило, не менше ніж за 90 днів до дати набуття дії).

Перероблений матеріал (Reclaimed material) – матеріал, який в іншому разі було б утилізовано як відходи, але замість цього зібрано й перероблено як вихідний матеріал замість первинного матеріалу для повторного використання, повторного перероблення або повторного подрібнення у процесі виробництва або іншого комерційного застосування. Вхідні матеріали таких категорій матеріалу класифікують як перероблений матеріал: FSC Вторинне, післяспоживальне перероблення і доспоживальне перероблення. У цій категорії є неможливим повторне використання первинних лісових відходів, таких як побічна деревина та інші органічні матеріали, вироблені за межами лісового сектору (наприклад, сільськогосподарських відходів).

Установа (представник) роздрібної торгівлі (Retailer) – організація, яка продає готову продукцію покупцям для використання або споживання, а не для подальшого перепродажу.

Ковзний середній відсоток (Rolling average percentage) – FSC відсоток, який розраховують для періоду заяви щодо певної групи продукції, що ґрунтується на розрахунку середнього для зазначеної кількості попередніх заявних періодів, що тривають не більше ніж 12 місяців.

Торговий документ (Sales document) – законний комерційний інструмент, який свідчить про продаж продукції (наприклад, рахунок-фактура, чек, договір купівлі-продажу або авізо), який є підставою платежу і стає документом про право власності за оплати в повному обсязі. Він може бути фізичним або електронним; ідентифікує обидві сторони торгівлі, товари, що продаються, а також їхню кількість, дату продажу та ціни.

Деревина побічного походження (Salvaged wood) – деревина, яка була:

- повалена природним шляхом (наприклад, буревієм або снігом);
- зрубана і згодом втрачена або залишена (наприклад, колоди, які осідають на дно річки або озера під час транспортування, вирубані дерева, що не були вивезені з лісосіки, колоди, викинуті на берег);
- зрубана для інших цілей, крім виробництва деревини (наприклад, деревина, що залишилась після очищення садів, деревина з очищення доріг, деревина, заготовлена в містах);
- затоплена водою і залишена внаслідок створення штучних резервуарів і спорудження дамб.

Із метою FSC контролю ланцюга постачання і маркування, деревину побічного походження вважають первинним матеріалом, вона має оцінюватися як контрольований матеріал або продаватися як FSC Контрольована деревина.

Сфера дії (Scope) – групи продукції, місця розташування і види діяльності організації, які долучено до оцінювання органом сертифікації, акредитованим FSC, разом зі стандартом (-ами) сертифікації, на відповідність яким їх перевіряли.

Місце розташування (локація) (Site) – одна функціональна одиниця організації, розташована на одному фізичному місці, яке географічно відрізняється від інших підрозділів тієї самої організації. Підпорядковані місця розташування організації, втім, можна розглядати як частини одного місця розташування, якщо вони є його продовженням без будь-яких своїх функцій закупівлі, перероблення або продажу (наприклад, віддалений склад). Місце розташування за жодних умов не може розміщувати більше, ніж одну юридичну особу. Підрядники, які використовуються на умовах аутсорсингу (наприклад, зовнішній підряд на послуги складу), не є місцями розташування. Типові приклади місць розташування – це об'єкти оброблення або торгівлі, як-от виробничі майданчики, офіси з продажу або склади, що належать організації.

Малий виробник (Small producer) – одиниця ведення лісового господарства (ОВЛГ) або група ОВЛГ, які відповідають критеріям МЛНІГД (SLIMF, див. FSCSTD-01-003a) та додаткам до них, отже є придатними для нанесення маркування FSC Small and Community. Утримувачів групових сертифікатів системи ведення лісового господарства, що включають не **МЛНІГД** ОВЛГ, лише ОВЛГ, категоризовані як МЛНІГД, вважають малими виробниками.

Продукція з масиву деревини (Solid wood product) – продукція, яка складається з цільного масиву деревини (наприклад, колоди, балки, дошки).

Зацікавлена сторона (Stakeholder) – див. «Сторона, інтереси якої зачеплено» та «Зацікавлена сторона, що виявляє зацікавленість».

Постачальник (Supplier) – фізична особа, компанія або інша юридична особа, яка забезпечує постачання вхідних матеріалів лісового походження до організації.

Ланцюг постачання (Supply chain) – мережа компаній з виробництва, оброблення та/або розподілу конкретної продукції, що охоплює кроки, необхідні для перетворення продукції із сировини на готову продукцію та її постачання кінцевим споживачам.

Законодавство щодо законності лісопродукції (Timber legality legislation) – національне або міжнародне законодавство, прийняте з метою заборони незаконної торгівлі лісовою продукцією (наприклад, Регламент ЄС щодо лісопродукції (EUTR), Закон Лейсі США, Австралійський закон про заборону незаконних рубок).

Торговець (трейдер) (Trader) – фізична або юридична особа, яка купує і продає деревину та/або недеревинну лісову продукцію і яка набуває законного володіння товарами. Представники сфери торгівлі не здійснюють будь-яких перетворень цієї продукції безпосередньо або шляхом аутсорсингу.

Примітка. Монтаж готової продукції, камерне сушіння деревини, наповнення пакування і розкрій не вважають перетворенням продукції.

Торгові партнери (Trading Partners) – постачальники і споживачі продукції, яку організація організації купує чи продає з FSC заявами.

Перевірка транзакцій (Transaction Verification) – перевірка органами сертифікації та/або ASI, що вихідні FSC заяви, зроблені утримувачами сертифікатів, є точними і збігаються зі вхідними FSC заявами їхніх торгових партнерів.

Трансферна система (Transfer system) – FSC система управління, яка дає змогу продавати вихідну продукцію з FSC заявами, ідентичними або нижчими, ніж заяви вхідної категорії матеріалу і, якщо це може бути застосовано, має найнижчу відповідну відсоткову або кредитну заяву.

Перехідний період (Transition period) – період часу (зазвичай один рік) після дати набуття дії, упродовж якого нову версію нормативного документа FSC поетапно вводять у застосування і паралельно стару версію (якщо така існує) поетапно виводять із застосування. Для того щоб забезпечити поступове введення у застосування нової версії, обидві версії є чинними упродовж певного періоду часу. Через шість місяців після закінчення перехідного періоду сертифікати, видані відповідно до старої версії, вважають нечинними.

Первинний матеріал (Virgin material) – первинний матеріал, що походить із природних лісів або плантацій. До цієї категорії не належать перероблені матеріали.

Працівники (Workers) ¹⁰ – усі зайняті особи, зокрема: державні службовці, працівники неповного робочого дня та сезонні працівники всіх рангів та категорій, зокрема працівники, адміністратори, керівники, працівники підрядників, а також самозайняті підрядники та субпідрядники (джерело: Конвенція МОП 155 Конвенція про безпеку й гігієну праці та виробниче середовище, 1981 р.).

Організація працівників (Workers' organization) – будь-яка організація працівників, що має на меті забезпечення та захист інтересів працівників (адаптовано з Конвенції МОП 87, стаття 10). Важливо зазначити, що правила та вказівки щодо складу організації працівників різняться від країни до країни, особливо стосовно тих, кого вважають рядовими членами, а також тих, кого вважають владним «наймати і звільняти». Організації працівників, як правило, розділяють асоціацію між тими, хто може «наймати і звільняти», і тими, хто не може цього робити.

Найгірші форми дитячої праці (Worst forms of child labour) – це а) усі форми рабства або практику, подібну до рабства, наприклад, продаж дітей і торгівля ними, боргова кабала та кріпосна залежність, а також примусова чи обов'язкова праця, зокрема примусове або обов'язкове вербування дітей для використання їх у збройних конфліктах; б) використання, вербування або пропонування дитини для заняття проституцією, виробництва порнографічної продукції чи для порнографічних вистав; в) використання, вербування або пропонування дитини для незаконної діяльності, зокрема для виробництва та продажу наркотиків, як це визначено у відповідних міжнародних договорах; г) робота, яка за своїм характером або умовами, в яких вона виконується, може завдати шкоди здоров'ю, безпеці чи моральності дітей (Конвенція МОП 182, стаття 3).

---

¹⁰ Визначення функцій працівників, таких як керівники, варіює від країни до країни. У ситуаціях, коли вони мають повноваження в інтересах роботодавця чи керівництва наймати, переводити, призупиняти, звільняти, відкликати, просувати, призначати, винагороджувати чи дисциплінувати інших працівників або нести відповідальність за їх керівництво, вони можуть не мати право вступати до профспілок.

Forest Stewardship Council®

---

www.fsc.org

FSC International Center gGmbH
Adenauerallee 134 · 53113 Bonn · Germany

All Rights Reserved FSC® International 2019-2021 FSC®F000100